

www.mv-vatanparvar.uz

@ vatanparvar09@mail.ru

VATAN – MUQADDAS, UNI HIMOYA QILISH SHARAFLI BURCHDIR!

VATANPARVAR

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини сканер қилинг.

ҚАРОҒИДА ВАТАН СУВРАТИ

2020 йил 4 декабрь, №49 (2904)

Катта лейтенант Азиз НОРҚУЛОВ суратга олган

4-5-бетада

КИЧИК ГУРУХ –
АРМИЯ ТИМСОЛИ

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев мамлакатимизда амалий ташриф билан бўлиб турган Россия Федерацияси Президенти Администрацияси раҳбарининг ўринбосари Дмитрий Козак бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

Мулоқот давомида бўлажак икки томонлама ва кўп томонлама форматдаги учрашувларга тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш масалалари кўриб чиқилди. Ушбу тадбирлар кун тартибини аниқ амалий мазмун билан бойитишга алоҳида эътибор қаратилди. Халқаро сиёсатнинг айрим жиҳатлари юзасидан ҳам фикр алмашилди.

O'ZBEKISTON

HAFTA ICHIDA

20-бетада

МУРОСАСИЗ МУСОБАҚАДА
КУЧЛИ СТАРТ

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Афғонистон Ислом Республикаси Президенти Ашраф Ғани билан телефон орқали мулоқоти бўлиб ўтди.

Икки томонлама муносабатларнинг жорий ҳолати ва истиқболлари, минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар кўриб чиқилди.

Мулоқот сўнгида давлат раҳбарлари Ўзбекистон ва Афғонистон ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва кенг кўламли шериклик муносабатларини мустаҳкамлашга интилиш қатъий эканини яна бир бор тасдиқладилар.

ЎЗА материаллари асосида тайёрланди.

8

«БИР КЕЧА –
МИНГ КЕЧА»

9

«ҒОЛИБНИ
АНИҚЛАШ ҚИЙИН
КЕЧДИ»

13

УНУТИЛМАС
ҚАҲРАМОНЛИКЛАР

17

ТРИ ЧЕМПИОНА
В ОДНОЙ ВОИНСКОЙ
ЧАСТИ

Мудофаа вазирлиги тизимига оид сўнги янгиликлар билан қуйидаги манзиллар орқали танишинг:

t.me/mv_vatanparvar_uz
t.me/mudofaa_press

facebook.com/UzArmiya

instagram.com/uzbekistanarmy

“ Ҳар бир давлат Конституцияси унинг суверенитети, миллий давлатчилиги ривож, фуқароларнинг ҳаёти ва турмуш тарзининг ҳуқуқий асосларини белгилаб берадиган асосий қонундир. Бош Қомусимиз ҳам том маънода халқимизнинг инсон ҳуқуқларига содиқлигини ифода этиб, ижтимоий адолат ҳамда халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган қоидаларига асосланган инсонпарвар давлат барпо этишнинг мустақкам йўлини белгилаб берди. Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, қонун устуворлиги ва барча фуқароларнинг қонун олдида тенглиги таъминланадиган фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг ҳуқуқий пойдеворини яратди.

Қўлга киритилган ютуқлар ва эришилган марралар замирида халқимиз руҳияти, маънавияти ва орзу-интилишларига ҳамоҳанг яратилган Конституциямиз тургани айни ҳақиқат. Зеро, жамиятимизнинг барча соҳаларида эл-юрт тинчлиги ва фаровонлигини таъминлаш, Ватанимиз тараққиётини кун сайин юксалтириш, ҳуқуқий демократик давлат барпо этиш борасида эришган улкан муваффақиятларимиз пойдеворида Конституциямиздаги ҳаётий нормалари мужассамлигини барчамиз чуқур ҳис этмоқдамиз.

Бош Қомусимиз энг ривожланган давлатларнинг конституциявий тажрибасини ҳамда тарихда синалган умуминсоний қадриятларимизни ўзида мужассам этган бўлиб, инсон ҳуқуқларининг демократик хартияси сифатида инсонпарвар ҳуқуқий давлатни шакллантириш ва эркин фуқаролик жамиятини барпо этишнинг стратегик дастури вазифасини ўтаб келмоқда.

Айтиш жоизки, Асосий қонунимиз мудофаа органлари тизимининг ҳам

ФАРОВОНЛИГИМИЗ ВА ТИНЧЛИГИМИЗ АСОСИ

янгидан шаклланишига, самарали фаолият кўрсатишига оид давлатимизнинг ички ва ташқи сиёсати кўламини белгилаб, халқимиз манфаатлари, юртимиз фаровонлиги ва хавфсизлигидан келиб чиққан ҳолда мамлакатимизнинг халқаро муносабатларда тенг ҳуқуқли субъект сифатидаги мақомини ҳуқуқий жиҳатдан асослаб берди.

Ўзбекистон Республикасини мудофаа қилиш, хавфсизлигини таъминлаш Конституция, қонунлар ва халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган нормалари ва принциплари асосида амалга оширилмоқда. Жумладан, Асосий қонунимизда миллий армиямизга, Қуролли Кучларимизга бағишланган алоҳида ҳуқуқий нормалар мавжуд. Зеро, армиямиз юртимизнинг хавфсизлиги, ҳудудий яхлитлигининг ишончли кафолати ҳисобланади ва бугун Асосий қонунимиз ҳамда унинг асосида яратилган ҳарбий соҳага доир қонунлар халқимиз хавфсизлиги ва давлатимиз мудофаасини таъминлашда мустақкам ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Конституциямизнинг 26-боби «Мудофаа ва хавфсизлик» деб номланиб, 125-моддада Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Ўзбекистон Республикасининг давлат суверенитетини ва ҳудудий яхлитлигини, аҳолининг тинч ҳаёти ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун тузилиши белгиланган. 126-моддада эса Ўзбекистон Республикаси ўз хавфсизлигини таъминлаш учун етарли даражада Қуролли Кучларига эгалиги кўрсатилган.

Шу асосда Қуролли Кучларимиз фақат мудофаа мақсадида ташкил қилиниб, уруш ва қуролли можароларнинг олдини олиш, Ўзбекистоннинг миллий манфаатлари, суверенитети, ҳудудий яхлитлиги, аҳолининг хавфсизлиги ва тинч ҳаётини ҳимоя қилиш учун ташкил этилган ҳарбий бирлашмалар, қўшилмалар ҳамда

қисмларни, шунингдек, бошқа ҳарбий тузилмаларни ўз ичига олади.

Жумладан, 2018 йил 9 январдаги қонун билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Мудофаа доктринасига кўра, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа, Ички ишлар, Фавқулодда вазиятлар вазирликларининг, Миллий гвардиясининг, Давлат хавфсизлик хизматининг, бошқа вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг бошқарув органлари, қўшинлари, ҳарбий тузилмалари ва муассасалари Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари таркиби ҳисобланади.

Конституциямизнинг бекиёс ўрни армиямиздаги изчил ислохотлар ва уларнинг самарасида ҳам яққол намоён. Ҳарбийларимиз ва уларнинг оила аъзоларининг ижтимоий ҳимояси ҳам таъминланиб, бу борадаги ҳуқуқ ва имтиёзлар қатор қонун ҳужжатлари билан кафолатлаб қўйилган.

Ўз навбатида, хизмат бурчини бажариш чоғида қаҳрамонларча ҳалок бўлган ҳарбийларимизни доим ёдга олиш, уларнинг оилаларига моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш, Конституциямизда таъкидланганидек, инсонийликнинг олий қадрият даражасига кўтарилгани, мамлакатимизнинг, халқимизнинг ўз фидойи фарзандларини ҳеч қачон унутмаслигидан далолат. Қолаверса, Ватан ҳимояси йўлида мардлик кўрсатган ҳарбийларимизнинг оила аъзолари ҳам доимо давлатимиз эътиборида.

Армияни армия қиладиган, ҳар қандай мураккаб вазият ва синовлардан ёруғ юз билан чиқишига асос бўладиган, жанговар қудрати ва ҳарбий маҳоратини юксалтирадиган куч – Қуролли Кучларимиз сафида хизмат қилаётган инсонлар. Шу маънода, сўнгги тўрт йил ичида ҳарбий соҳада кенг миқёсли ислохотлар амалга оширилди, армия сафларида хизмат қилаётган, юрт ҳимоясини ўзига бурч ва касб деб билган ҳар-

бийларимизни янада кўпроқ ижтимоий ҳимоялашга қаратилган қонун ҳужжатлари қабул қилинди, борлари такомиллаштирилди.

Сир эмаски, ҳозирги дунёда ғоявий, ахборот хуружлари авж олаётгани ёш авлод қалбига ватанпарварлик, бурчга садоқат, миллий ғурур туйғуларини чуқур сингдиришни талаб этади. Бунда Асосий қонунимизни, унинг аҳамиятини кенг тарғиб қилиш, ёшлар тафаккурига сингдириш муҳим ҳисобланиб, ёшлар нафақат конституциявий ҳуқуқларини, балки бурч ва масъулиятини англаши лозим.

«Прокуратура тўғрисида»ги қонунга биноан жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда иштирок этиш прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бири саналади. Бу борада Ҳарбий прокуратура органлари томонидан ҳам тегишли вазирлик ва қўмондонликлар билан ҳамкорликда Конституциямиз қабул қилинганининг 28 йиллиги муносабати билан ҳарбий қисмлар ва муассасаларда маънавий-маърифий ва ҳуқуқий тарғибот тадбирлари, «Конституция билимдонлари», «Биз Конституцияни биламиз» каби шиорлар остида викториналар ўтказилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, тинчлигимизни барқарор сақлаш ва фуқароларимиз фаровонлигини таъминлашда Конституциямизнинг ўрни бекиёс. Унинг ва у асосида қабул қилинган қонунларнинг меъёрларини ҳаётимизга самарали татбиқ этишга муносиб ҳисса қўшиб яшаш эса ҳар биримиз учун олий саодатдир.

**Адлия полковниги
Баҳодир ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий прокурорининг
биринчи ўринбосари**

“ Мустақил Ўзбекистоннинг кўп миллатли халқи республикамиз Конституцияси қабул қилинганининг 28 йиллигини ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида эришилган ютуқлар билан кутиб олмоқда. Конституция истиқлол маҳсули, айни вақтда уни ҳимоя қилувчи қалқон, жамиятимизнинг асосий ҳуқуқий пойдевори ҳисобланади.

Конституциямиз қабул қилинганидан буён орадан ўтган вақт шу ҳақиқатни исботламоқдаки, Асосий қонунимизда акс эттирилган барча қоидалар, ҳуқуқий нормалар фуқароларимизнинг кундалик ҳаётида яққол ўз ифодасини топмоқда.

Ҳар бир инсон, унинг ҳаёти, эрки, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа ҳуқуқ ҳамда эркинликлари муқаддас ва давлат ҳимоясига олинган. Конституциямизнинг аксарият моддалари ҳам инсон ҳуқуқ ва эркинликларига бағишланган. Жумладан, Бош қомусимизнинг 13-моддасига кўра, Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади.

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИНИНГ КАФОЛАТИ

Инсонни улғулаш, уни муҳофаза қилиш ва ҳар томонлама камол топтириш ҳамда олий қадрият сифатида белгилаш Конституциямизнинг асосий ғоясига айланган.

Конституциямизда белгиланган нормаларга ҳамоҳанг ҳолда ўтган даврда инсон ҳуқуқлари бўйича миллий институтларнинг яхлит тизими яратилди, узлуксиз таълим тизими барпо этилди, инсон ҳуқуқларини таъминлаш бўйича мониторинг олиб бориш тизими ишлаб чиқилди, инсон ҳуқуқларини таъминлашнинг нодавлат тизими, фуқаролик жамияти институтлари фаол ривожлантирилди ҳамда бу соҳада самарали халқаро ҳамкорлик йўлга қўйилди.

Конституциявий ҳуқуқ тараққиётининг яна бир муҳим жиҳати давлатимиз ривожланишида инсонпарварлик тамойиллари тобора мустақкамланиб, жиноий жазоларни либераллаштириш,

ижтимоий адолат, жазонинг муқаррарлигини таъминлашга эришиш борасида салмоқли ютуқларга эришганимиздир. Бу борада мамлакатимизда олиб борилаётган суд-ҳуқуқ ислохотлари инсон ҳуқуқларини таъминлашнинг муҳим кафолати сифатида намоён бўлади.

Инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ҳимоя қилинишини таъминлаш, аҳоли фаровонлигини ошириш, фуқароларнинг ҳаётий муаммо ва эҳтиёжларини ҳал этиш, жамиятда қонун устуворлиги, қонунийлик ва адолат, мамлакатимизда тинчлик-осойишталик, миллатлараро ва фуқаролараро тотувликни қарор топтириш мақсадида давлат органларининг аҳоли билан очик, тўғридан-тўғри мулоқоти йўлга қўйилгани бунга яққол мисолдир.

Мухтасар айтганда, инсон ҳуқуқларига оид халқаро принцип ва стандартларни ўзида мужассам этган Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг нормалари ва принциплари миллий қонунчилик негизини ташкил этади. Конституция давлатни давлат, миллатни миллат сифатида дунёга танитадиган бош ҳужжатдир.

**Шоҳрух МАЖИДОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Конституциявий суди Раиси ёрдамчиси.
Саодат МУҲАМЕДОВА,
Конституциявий суд эксперти**

МАРДИ МАЙДОНЛАР

«4 нафар аскар жангга киришдан бош тортди, хўш, қандай йўл тутасиз? Қўшилмангиз билан чегара ҳудудида жойлашгансиз, ҳарбий хизматчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш учун нима қилиш керак?»

Шу аснода беихтиёр телевизор ва радио зарурлигини билдирган машғулот иштирокчиси танбеҳ эшитди. Чунки душман тараф оммавий ахборот воситаларидан ноҳўя мақсадларда фойдаланиш эҳтимоли катта эди. Бу Ангрен дала-ўқув майдонида бўлиб ўтган батальон тактик гуруҳи шахсий таркибининг юқори жанговар шай ҳолатга келтирилиши давомидаги биргина ўқув нуқтасидаги мантиқий савол-жавоблардан парча, холос. Ҳудудда 3 та ўқув жойи, 16 та ўқув нуқтаси мавжуд.

Ундан жанговар гуруҳнинг отувни амалга оширишдан суткалик наряд, машиналарнинг ҳаракати ва жойлашуви, қўриқловни ташкиллаштириш, муҳандислик жиҳозлаш тадбирлари, озик-овқат таъминоти, биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш ва яраланганларни жанг майдонидан олиб чиқиш тартиби, ахлоқий-руҳий таъминот, манёврчан мудофаага ўтиш, жанг олиб боришдан жанговар отишгача бўлган барча босқичлар ўрин олган.

Аслида бу каби ҳаракатлар нимадан бошланди?

Дастлаб Тошкент ҳарбий округига қарашли ҳарбий қисмлардан бирида батальон тактик

КИЧИК ГУРУҲ – АРМИЯ ТИМСОЛИ

гуруҳи «Йиғин» сигнали асосида юқори жанговар шайликка келтирилди. Қурол-аслаҳа ва шахсий ҳимоя воситалари кўздан кечирилди. Ҳаракатланиш давомида жанговар техникаларнинг созлиги, иштирокчиларнинг ўзини тутуши, интизоми, топшириқни тўлақонли бажариш салоҳияти баҳолаб борилди.

Шартли душманга қарши курашаётган ҳарбий хизматчилар ҳам ҳужум, ҳам мудофаада ҳаракатланишарди. Ўз ўрнида тарихдан сабоқ олган машғулот иштирокчилари ҳарбий ҳий-

ҳимоячиларининг жипсликда ҳаракатланиш кўникмасини ҳам ошириб борарди. Мазкур усуллар ўзининг ноодатийлиги билан нафақат мудофаа, балки ҳужумни амалга оширишда ҳам самарали ҳисобланади. Шу боис ҳам жуфтликлар ҳудудни разведка қилиш усуллари ҳамда душман ҳаракатлар тактикасини мукамал билиши шарт.

Оппоқ қор билан қопланган адирликдаги мерганлар бир қарашда кўзга ташланмайди. Улар учун нишонни тўғри мўлжалга олиш

лалардан фойдаланишни ҳам унутишмайди. Қор уюми билан тўлган унғурдек кўринадиган пистирма ҳам душманни йўқ қилиш, уларнинг ҳаракат йўлларида асирлар, ҳужжат ва қуролларни қўлга киритиш, уюшқоқлик билан кўчиб ўтишни издан чиқариш ва душманнинг жанговар қудратини сусайтириш мақсадида ташкил қилинган.

Энг диққатталаблик жойи «жанговар иккилик», «жанговар учлик» ва «жанговар тўртлик» ҳаракати бўлди. Ҳарбий хизматчилар бир-бирларини муҳофаза қилиш баробарида қарши ҳужумга ўтарди. Бу Ватан

126-модда.
Ўзбекистон Республикаси ўз хавфсизлигини таъминлаш учун етарли даражада Қуролли Кучларига эга.

қанчалар муҳим бўлса, жангга тайёрланишида ниқобланиш қоидаларини мукамал эгаллаганлиги ҳам долзарб ҳисобланади. Мутлақ ғалабага эришиш учун мерганлар жанг майдонидаги ҳолат ва вазиятга кўра, узлуксиз равишда турлича ниқобланиши, фош қилувчи белгиларни бартараф этиши, айниқса, ҳаракат қила бошлагандан кейин хушёрликни ошириши лозим.

Пиёда ва колонна билан ҳаракатланиш давомида ҳарбий хизматчилар турли хилдаги тўсиқлардан ўтиш, пистирмаларни эпчиллик билан енгил, оммавий қирғин қуролларидан ҳимояланиш бўйича тажрибаларини оширдилар. Уларнинг шартли душман кучларини яқсон қилиш, қўққисдан ҳужум пайтида жипслаша олиш қобилияти ҳам текшириб

кўрилди. Алоқа воситаларининг самарали қўлланилиши сифатли бошқарувни таъминлади. Муҳими, шахсий таркиб белгиланган вақтда вазифани тўлақонли бажара олди. Бу эса кичик бир гуруҳ мисолида миллий армия-мизнинг тимсоли мужассамлигини билдиради.

ЎЗ КАСБИНИНГ УСТАСИ

ЙИЛНИНГ ЭНГ МУҲИМ МУСОБАҚАЛАРИГА СТАРТ БЕРИЛДИ

«Фориш» тоғ дала-ўқув майдонида кўпчилик ҳарбий хизматчилар учун муҳим ўрин тутувчи беллашув – Қуролли Кучлар миқёсида «Ўз касбининг устаси» унвони учун мусобақаларга старт берилди. Бир неча йиллардан буён анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган ушбу мусобақа ҳарбий хизматчиларнинг назарий ва амалий кўникмаларини ошириш ва уларда касбий рақобат уйғотиши билан аҳамиятлидир.

Мусобақалар давомида «Энг илғор бригада командири», «Энг илғор батальон командири», «Энг илғор взвод командири», «Энг илғор гуруҳ командири» ва «Энг илғор сержант» номинациялари ғолиблари аниқланади.

Иштирокчилар отиш тайёргарлиги, тактик ва жисмоний тайёргарлик (3 км ва 100 метрга югуриш, турникда тортилиш), техник тайёргарлик, ягона тўсиқлар йўлагидан ўтиш каби қатор вазифалар бўйича беллашадилар.

P/S: Мусобақалар тафсилоти билан газетанинг кейинги сонида танишишингиз мумкин.

Муаллиф суратга олган

МАҲОРАТ

“ Ватан ҳимояси ишониб топширилган ўғлонларнинг майдонда қуролни моҳирона ишлатиши, шунингдек, тифиз вазиятларда тез ва тўғри қарор қабул қила олиши муҳим саналади. Бунда уларнинг нафақат жисмоний, балки руҳий ҳолатлари ҳам барқарор бўлиши лозим. Шу сабабли Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ бошқарув аппарати психологлари ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий ҳолати барқарорлигини таъминлаш мақсадида тизимли равишда психологик ишларни амалга ошириб келмоқда. Уларнинг навбатдаги манзили Пачкамар гарнизонида жойлашган ҳарбий қисм бўлди.

Мақола асосида тайёрланган видео роликни томоша қилиш учун QR-кодани сканер қилинг.

ЎЗ ВАҚТИДА, ТЕЗКОР, БЕХАТО

Ҳарбий хизматчиларнинг айна вақтдаги психологик ҳолати қандай экани ўзаро суҳбатларда ўрганилганидан сўнг улар билан турли психологик тренинг ва машғулотлар ташкил этилди. Дала-ўқув майдонида яқка тартибда тўғри ҳаракатланиш ҳамда гуруҳ жипслиги ва ҳамжиҳатлигини мустаҳкамлашга қаратилган машғулотларни иштирокчилар ўз вақтида, беҳато бажаришди.

Гуруҳ таркибида бажариладиган жанговар машғулотларда Ватан посбонларининг жипслиги ва диққат кўлами яққол намоён бўлади. Жанг майдонида юзага келадиган ностандарт вазиятларда

қабул қилинадиган қарорларнинг қай даражада оқилона бўлиши кўп жиҳатдан ирода мустаҳкамлигига боғлиқ. Ҳарбийларнинг ўзига ишонч билан ҳаракатланиши ва нишонларни беҳато яқсон қилаётгани

жанговар тайёргарлик машғулотлари ҳамда ахлоқий-руҳий тайёргарлик ишларининг самарали ташкил этилганини тасдиқлайди.

Ҳар жиҳатдан мукамал тайёргарликка эга ҳарбий хизматчи-

ларни тайёрлашга қаратилган бу каби машғулотлар режа асосида тизимли давом этмоқда.

Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ матбуот хизмати

ВАТАНПАРВАРЛИК ФЕСТИВАЛИ

«САЗАГАН»ДАГИ САЙР

“ «Мардлар қўриқлайди Ватанни!» шиори остидаги ноанъанавий ватанпарварлик фестивали «Сазаган» полигонида ёшларни бир жойга жамлади.

Самарқанд вилоятининг барча шаҳар ва туманларидан келган автобуслар карвонидан бирин-кетин тушаётган бу йигит-қизларнинг аксари «Сазаган» дала-ўқув майдонига илк бор келиши. Ташаббускорлари Марказий ҳарбий округ ва Самарқанд вилояти ҳокимлиги бўлган ушбу кенг масштабли тадбирга Самарқанд гарнизони, вилоят мудофаа ишлари, халқ таълими, ички ишлар, Миллий гвардия, Чегара қўшинлари, маданият ҳамда жисмоний тарбия ва спорт бошқармалари,

Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти, Ёзувчилар уюшмаси ва Ёшлар иттифоқининг вилоят кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди вилоят бўлими ҳам бош қўшди.

Ватанпарварлик фестивалининг тантанали очилиш маросимида Марказий ҳарбий округ қўшинлари қўмондони полковник Айбек Саидов ҳамда меҳмонлар ҳарбий хизмат муқаддас бурч, юксак шараф эканини таъкидлаб, ёшларни Ватан ҳимоясига руҳлантирувчи илиқ фикрлар билдирди.

Вилоят мусикали драма театри жамоаси ҳамда ҳарбийлар томонидан Жалолиддин Мангубердиннинг Чингизхон устидан қилган ғалабаси ҳақидаги жонли саҳна кўриниши ёшлар қалбига ғурур ва ифтихор бағишлади. Самарқанд гарнизони ҳарбий оркестрининг бадиий-муסיкий чиқишларида шонли ўтмишимиз бугунга боғланди, гўё. Юрт посбонларининг қўл жанги усуллари бўйича кўргазмали машғулотлари танк биатлони намоишига уланиб кетди. Шунингдек, жанговар техника ва қурол-аслаҳалар, кийим-кечак, озиқ-овқат маҳсулотларининг кўргазмаси ўқувчи ёшларда унутилмас таассурот қолдирди.

Ҳарбий хизматчилар, уларнинг оила аъзолари, ўқувчилар, уюшмаган ёшлардан иборат меҳмонлар халқ ўйинлари бўйича беллашиш имкониятига эга бўлди. Миллий кураш, тош кўтариш, арқон тортиш, камондан ўқ отиш, қўл жанги, биллак кучини синаш мусобақалари чинакам баҳсга айланиб кетди. Кўнгилли ва ишқибоз чавандозлар улоқ кўпқари, от чоптириш ўйинларида соврин учун курашди.

Фестивалда ташкил этилган миллий ҳунармандчилик повильони ҳамда дорбоз ўйинларининг саҳна майдонлари ҳам санъатсевар ёшларни ўз бағрига чорлади. Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг ҳарбий-спорт техникалари, само узра парвоз қилган самолётлар, кинология ва кавалерия қўшинлари чиқишлари фестивал иштирокчиларининг тасаввурини жонлантирди.

Турли спорт мусобақалари, миллий чолғу асбоблари ижроси, «Ватан ҳақидаги энг яхши шеър» танлови фестивалга яқун ясади. Албатта, ғолиблар совғали бўлди. Умуман олганда, «Сазаган» фестивалида иштирок этишнинг ўзи ҳеч бир совғадан кам эмас.

Марказий ҳарбий округ матбуот хизмати

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

ҲАРБИЙ ТАЪЛИМ: МУАММО, ТАКЛИФ ВА ЕЧИМ

таълимдаги долзарб муаммолар юзасидан қизгин мунозара бўлиб, турли фикр-мулоҳазалар ўртага ташланди. Ҳарбий таълим соҳасидаги камчиликлар аниқланиб, муносиб ечимлар бўйича таклифлар берилди.

Жумладан, бугунги кундаги замонавий ҳарбий таълим жанговар ҳаракатлар характериға, профессор-ўқитувчилар таркибига қўйиладиган касбий талаблар ҳам шунга мос бўлиши таъкидланди. Шунингдек, ҳарбий таълим тизимида сержантларнинг ўрни алоҳида айтиб ўтилди. Кичик мутахассисларни тайёрлаш маркази бошлиғининг

Ҳарбий кадрларни тайёрлашда ишлаб чиқилган таълимий стандартлар доимий эмас. Давр талабига қараб, ўқув жараёни ислоҳ қилинади. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Кичик мутахассисларни тайёрлаш марказида ўтказилган «Ҳарбий таълим муассасаларида таълим беришнинг долзарб масалалари: муаммолар, таклифлар ва ечимлар» мавзусида республика миқёсидаги илмий-амалий конференция ҳам шу мақсадда ўтказилди.

Конференцияда фалсафа фанлари доктори, психология фанлари номзоди, профессор полковник Р. Самаров, Марказий ҳарбий округ кўшинлари қўмондонининг ўринбосари полковник П. Сотволдиев, Ўзбекистон Республикаси олий ҳарбий авиация билим юрти катта ўқитувчиси Ғ. Ўсаров, Жиззах давлат педагогика институти доценти У. Тошназарова, Самарқанд давлат университети психология фанлари бўйича фалсафа доктори, доцент У. Бўтаева ва физика-математика фанлари номзоди, катта илмий ходим А. Маматов, олий ҳарбий таълим муассасаларидан бир қанча меҳмонлар иштирок этди. Кун тартибига қўйилган асосий масала – ҳарбий

биринчи ўринбосари полковник А. Мусулманов, подполковник Ш. Касимовнинг мазкур марказни такомиллаштириш бўйича берган таклифлари мунозараларга уланиб, барчани қизиқтириб қўйди. Конференциядаги барча таклифлар умумлаштирилиб, Мудофаа вазирлигига ўрганиб чиқиш учун тақдим этилиши кўзда тутилди.

Шунингдек, меҳмонлар инновацион лойиҳалар, ўқув даргоҳининг Илмий-тадқиқот маркази фаолияти, яратилган шароитлар билан танишдилар.

Жасур УЛУҒОВ,
Кичик мутахассисларни
тайёрлаш маркази ўқитувчиси

ҚОМУСИМИЗ БИЛИМДОНЛАРИ

Қуролли Кучлар академиясида курсантлар ва муддатли ҳарбий хизматчилар ўртасида «Конституция билимдонлари» деб номланган викторина ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 28 йиллиги муносабати билан Республика Ҳарбий прокуратураси ҳамкорлигида ташкил этилган танлов аввалида сўзга чиққанлар Бош қомусимиз мамлакатимизнинг мустақил

ҒОЛИБ – «ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ»

Эслатма

Конституция (лотинча «Constitution» – тузилиш, тузук) – давлатнинг Асосий қонуни. У давлат тузилишини, ҳокимият ва бошқарув органлари тизимини, уларнинг ваколати ҳамда шакллантирилиш тартиби, сайлов тизими, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва шахснинг ўзаро муносабатлари, шунингдек, суд тизимини ҳамда давлат ва жамиятнинг ўзаро муносабатларини белгилаб беради.

тараққиёт йўли, суверенитети, дунё жамоатчилиги тан олган оламшумул ютуқ ва муваффақиятлари, энг асосийси, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли кафолати эканини қайд этиб, барча жамоаларга омад тилади.

Тўртта турни ўз ичига олган ушбу викторинада Қуролли Кучлар академияси курсантларидан иборат «Ўзбекистон ёшлари», «Мард ўғлон-

лар», академия илмий взводи ҳамда муддатли ҳарбий хизматчилардан таркиб топган «Юрт посбонлари», «Кашфиёт», Тошкент тиббиёт академияси ҳузуридаги Ҳарбий тиббиёт факультети курсантларининг «Авиценна» жамоалари ўзаро беллашди. Иштирокчилар таништирув, Асосий қонунимизга бағишланган тақдимот, тезкор саволлар ва сардорлар бел-

лашуви шартларида ўз маҳоратини намоиш этди.

Жамоаларнинг чиқишлари ва жавобларини Республика Ҳарбий прокуратураси масъул ходимлари, Қуролли Кучлар академиясининг профессор-ўқитувчилари ва офицерларидан иборат ҳакамлар ҳайъати баҳолаб борди.

Билимдонлар баҳсида энг юқори балл тўплаган «Ўзбекистон ёшлари» жамоаси ғолиблик дипломи ва кубогини қўлга киритди. Қуролли Кучлар академияси курсантларининг «Мард ўғлонлар» жамоаси иккинчи ва Тошкент тиббиёт академияси ҳузуридаги Ҳарбий тиббиёт факультети курсантларининг «Авиценна» жамоаси учинчи ўринни эгаллади.

– Ушбу викторина орқали Бош қомусимиз мазмун-моҳиятига доир билимларимизни янада мустаҳкамлаб олдик, – дейди Ҳарбий тиббиёт факультетининг 6-босқич курсанти Жавоҳир Вакилов. – Аслида, Конституцияимизда белгиланган барча моддаларни мунтазам ўқиб-ўрганиб, ёдда сақлаш керак. Чунки ҳаётда амалга ошириладиган мақсад-муддаоларимиз ундаги нормалар билан чамбарчас боғланган. Ушбу беллашувга олдиндан пухта тайёргарлик кўриб, фахрли ўринлардан бирини эгалладик. Мутлақ ғолиб бўлмаганимиз эса, янада кўпроқ изланишга туртки бўлди.

Д. РЎЗИҚУЛОВ

КУЧЛИ БЎЛИШ ЯХШИ, ИЛМИ БЎЛИШ УНДАН ҲАМ ЯХШИ. Иван Крылов

«БИР КЕЧА – МИНГ КЕЧА»

«Қамчибек Кенжанинг ҳикояларини ўқиганмисиз? Шеърларини-чи? Ҳар иккисини ҳам ўқигандирсиз, эҳтимол. Бугун сизга таниқли ёзувчимизнинг «Бир кеча – минг кеча» китобини тавсия қилмоқчимиз. Ушбу китобда кулча ҳикоялар, терма ҳангомалар жамланган.

бошланган. Бу ҳикоя ўз даврида анчагина баҳс-мунозараларга сабаб бўлган. Унинг ёзилган вақтига эътибор берсангиз, ушбу баҳс-мунозаралар сабабини осонгина илғаб оласиз.

Пилла қурти қандай парвариш қилинишини ҳамма ҳам билавермайди. Айниқса, шаҳарда ўсган инсонлар уни тасаввур ҳам қила олмасалар керак. Бу шунчалар нозик ва машаққатли меҳнатки... Ишонинг, мен буни ўз кўзларим билан кўрганман. Эҳтимол, бу жараён бир ойга ҳам бормас. Бироқ меҳнати... Қурт бостириладиган палла бошланганида қуртлар бирин-бирин тўп-тўп тўкилиб ўлиб бериши ҳам мумкин. Уй ҳарорати керагидан ортиқ кўтарилганда, шунақа ҳолатлар ҳам юз беради. Энг ёмони, буни айни оғир юмушлар тугаб, бостириш бошланганида биласан. Эси эҳтимол, уй-қусиз саҳарларга уланган тунлар... Тузукроқ пул берилган, кўпроқ ўтин-чўп учун оладиган пайтлар ҳам бўлган. Совет давлати гуркираб ривожланган даврда ҳам қишлоқларда ўтин-чўп муаммоси мавжуд эди.

«Яшил барг» бир хонадоннинг қурт бостириш муаммоси билан бошланади. Эҳ-ҳе, юрт бошидан бир даврлар кечди-и. Пилла қуртини парвариш-лаш учун тут барги керак. Бостириш палласи яқинлашгани сари барг муаммоси бошланади, меҳнатинг сувга оқиши мумкин. Пиллага талаб ошгандан ошаверади, аммо тут экилмайди. Пахта майдонлари кенгайди. Тут экилмайди. «Яшил барг» бир оиланинг муаммоси, фожиаси эмас эди.

ридан гумонсираб қолган эр-хотинлар мана шу ерга келишади-да, ўзларини синовдан ўтказишади. Эрингиз мана шу тимсоҳнинг тагидан секин юриб ўтсин, агар у сизга хиёнат қилиб юрган бўлса, тимсоҳнинг думи қимирлаб кетади».

Қизиқ-а? Тешик тошни билардик, тимсоҳ тагидан ўтиш... Фаройиб ҳолат. Қанақа тимсоҳлигини билишни истаяпсиз, шундай эмасми? Унда шу ҳикояни ўқинг, тимсоҳнинг аниқ «манзили» ҳам кўрсатилган.

«Нотаниш гул»дан ўқиймиз: «Хаёлимда қишлоғимиз чеккасидан ўтадиган Қорасув анҳори, тўқайзордаги Катта кечик, Кичик кечик деб аталувчи чўмиладиган ҳавзалар жонланиб, жимир-жимир қила бошлади. Ҳар куни мактабдан чиқиб, у ерга югурардик. Кечиклар болалар билан тўлиб кетарди, қий-чув, тўполон. Ким кимни сувга пишган, кимнингдир уст-бошини яшириб қўйишган... Қоронғи тушгунча аҳвол шу эди. Кўпларнинг отаси ёки онаси хипчин билан ҳайдаб кетишарди. Уша пайтларда болаларга иш йўқмидийкин? Энди у ариқлар ҳам, тўқайлар ҳам йўқ, ўрни пахтазорга айлантирилган...»

Бу қишлоқдан узилиб, шаҳарда болаликни соғиниб яшаётган кишининг хотиралари эмас, нотаниш гул ҳақида, тўғрироғи, тоза туйғулар ҳикоясидир. Адибнинг «Кулча ҳикоялар»и орасида «Меҳмон»и бошқача-да! Шаҳар чегарасини ҳатлаб кўрмаган йигит қишлоқни кўришга орзуманд. Ниҳоят, шундай фурсат келди.

Ўқиймиз: «– Қишлоқнинг ҳидини сезяпсизми! – деб сўрайман ундан.

– Ҳазилингизни қўйинг, қишлоқниям ҳиди бўладими? – ажаблани у.

– Пахтанинг ҳидини-чи?

– Бе, роса қизиқ экансиз-у, ҳамма нарсанинг хиди бўлаверадими?

– Ҳа, ҳамма нарсанинг хиди бор, айниқса, қишлоқда ҳар битта гиёҳниям ўзига хос хиди бўлади.

Автобус деразаларидан кираётган шабада мен билан кўришгандай, юзларимни силайди, атрофимда айланиб-айланиб нариги деразадан чиқиб кетади.

Ҳамма нарса, таниш тутқаторлару тераққаторлар, чала асфальт йўллар, умуман, қишлоқ истиқболимга пешвоз чиқиб югуриб келаётгандай.

...Осмоннинг мусаффолигидан узоқ-узоқдаги Андижон адирлари кўзга яққол кўриниб туради. Шарқдан эса патнисдай қуёш тоғлар орасидан чиқиб келаётган бўлади. Нафас олиш бирам енгил, ўзингни қушдай соғлом ва тетик ҳис қиласан».

Мен ҳикоянинг шу жойларини ўқий туриб, яйраб кетаётганимни ҳис қиламан. Саҳифалар, сўзлар орасидан соғинч мени олисларга олиб кетади. Ўша ҳар битта гиёҳнинг хиди бор, дарахтлари пешвоз чиқадиган, чала асфальт йўлларда шабада мен билан ҳам кўришади.

Китоб дўконидан «Бир кеча – минг кеча»ни олиб, дуч келган саҳифани очдим ва кўз югуртирдим. 514-саҳифа эди, шу парчани ўқидим ва кўнгул узоқ қолдим. Соғинч тўла бу парчани, бу саҳифани дўконда қолдириб кетишга кўзим қиймади. Китобни сотиб олдим.

Азиз ўқувчи, бу саҳифани ўзимники қилиб олдим. Китобни мутолаа қилсангиз, сизнинг ҳам кўнгул мулкингизга айланиб қоладиган ҳикояларни топасиз. Сизнинг ҳам сеvimли саҳифангиз, қайта-қайта ўқишни истайдиган парчангиз бўлади. Унда тоза, самимий туйғулар, ҳамма учун бирдек сеvimли гўзал севги ҳикоялари бор.

Эътибор берган бўлсангиз, адибнинг бадиий сафарномалари катта қизиқиш билан ўқилади. Китобда сафар ҳикоялари ҳам бор.

Ҳикоялар ҳақида тўхталишдан аввал эътиборингизни бошқа бир китобга қаратмоқчиман. Нега дейсизми? Албатта, сиз Қамчибек Кенжани танийсиз, шундай бўлса-да уни янада яхшироқ, яқинроқ билишингизни истардик. 2013 йилда Ашурали Жўраев томонидан жуда гўзал ва бебаҳо тўплам ўқувчиларга тортиқ қилинди. Бу дурдона тўпламнинг номи «Онажон» эди. Нафақат номи, балки муқоваси, ранглари, тузилиши ҳам кишини ўзига тортиб турадиган ушбу китобда Қамчибек Кенжанинг биттагина «Эртак» шеъри киритилган. Биттагина-ку, аммо жуда залворли-да! Бир парча ўқиймиз... Йўқ-йўқ. Биласизми, бу шеърдан парча келтириб бўлмайди. Парча бу кичик дoston тароватига путур етказади, бу улғувор кўшиқ оҳангларида ўқувчини бенасиб қилиши мумкин. Уни борича ўқиш керак.

*Камбагалман эртакка жуда,
Чўпчак айтиб бермасди онам.
Бунга фурсат бўлмаган унда,
Тунд бир замон,
Эртаксиз олам.*

*Бағрида мен, бошда – беланчак,
Сингиб кетар саҳар далага,
Ялангоёқ қировлар кечар,
Куч йўқ,
Рух йўқ,
Қўшиқ, аллага.*

*Бағрида мен, қўлда беланчак,
Бошда катта, ҳурпайган юк-ўт,
Қайтар уйга,
Товондан чак-чак,
Зардоб томар,
Қизир мисли ўт.*

*Эчки соғар – пешонаси дўнг,
Кимдир эмиб қўйган эчкини...
Хамир қорар зоғорага, сўнг
Кир чайди, ямар эскини.*

*Отамиздан хат кутиб – илҳақ,
Шитир этса чопиб эшикка.
Бир зум мудрар,
Мудрарди фақат,
Суюнганча Бешикка...*

*Тирик гувоҳ – Зухро юлдузи,
Эртак эди онамнинг ўзи.*

Қаранг, бу қандай шеър! Она номли ЖОНФИДОга аталган шеър. Энди айтинг-чи, шундай шеърдан парча келтириб, уни англайтиш, у ҳақда гапириш мумкинми?

Ҳикояларга қайтамыз. Китобдан адибнинг ўтган асрининг етмишинчи йилларида дунё юзини кўрган ҳикоялари ҳам жой олган. Тўплам «Яшил барг»дан

Бадиий Иқтибос

«Йиллар ўтиб, одамнинг қиёфаси, гавдаси, ҳатто, гапириш оҳанги ҳам ўзгариб кетиши мумкин. Фақат кўзи ўзгармайди».

Ўткир Ҳошимовнинг «Тушда кечган умрлар» асаридан

Ўқиймиз: «–Жуда мулоим, меҳрибон бўлиб қолишибдими?

Агроном овоз эгасини қидириб, атрофга аланглади. Назарида ҳамма унга қараб тургандай, ҳозирги гапни ҳамма айтгандай туюлди. У врачни четга етаклаётган милиция ходими орқасидан эргашди».

Адибнинг «Соҳилда» ҳикояси 1975 йилда ёзилган. Шу ҳикояда адибларгагина хос нигоҳни, узоқни кўра оладиган ўткир нигоҳни илғайсиз. Бугун бизни кўп нарсалар ҳаяжонга солмай қўйди, нигоҳларимиз қаттиқлашгандек, туйғуларимиз жўнлашгандек...

«Соҳилда» ҳикоясидан ўқиймиз: «...қизиқ, нега ўзи ҳам ғалатиноқ бўлиб қолди? Нима деса экан?... Бефарвороқми... Ҳаяжонланмай қўйди, юраги ҳам аввалгидай ҳовлиқмайди. Қизиқ-а...»

Бу ҳикояни охири нима билан тугаркин, деган қизиқиш-ла эмас, нега бундай тугади, деган ўй билан мутолаа қилишингизни маслаҳат берардим.

Китобдаги ҳар бир ҳикоя ҳақида тўхталишнинг имкони йўқ. Улар шунчалик ранг-баранги, бир-бирини такрорламайди, бир-бирига ўхшамайди. «Ўғилнинг ташвиши» деган аччиққина ҳикоя ҳам бор. Баъзан

номусли оталардан ҳам писмиқ, майдакаш ўғиллар бино бўлади. Нега шундай, а?

«Пулсирот»дан парча ўқиймиз: «Биз ҳозир жуда хосиятли ва сирли жойда турибмиз. Бир-би-

Инобат ИБРОҲИМОВА,
«Vatanparvar»

«НАМУНАЛИ ҲАРБИЙЛАР ОИЛАСИ»

«ҒОЛИБНИ АНИҚЛАШ ҚИЙИН КЕЧДИ»

– дейди Элёр Носиров

“ Эндигина оила қурган келин-куёвларга бахтли ҳаёт тилак қилинади. Вақт ўтгани сари ширин сўз, шукроналик, сабр-қаноат ва бир-бирига самимий эътибор натижасидагина оила аъзоларининг меҳр-муҳаббат ришталари мустаҳкамланиб боради.

Қуролли Кучлар академиясида бўлиб ўтган Мудофаа вазирлиги қўшинлари миқёсидаги «Намунали ҳарбийлар оиласи» кўрик-танловининг якуний босқичида ана шундай оилалар беллашди. Танлов пандемия шароитидан келиб чиқиб, видеоконференц-алоқа шаклида ўтказилди.

Тадбирнинг очилиш маросимида Мудофаа вазирлиги Тарбиявий ва мафкуравий ишлар бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари полковник Хусан Ботиров ва бошқалар мамлакатимизда ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари ижтимоий ҳимоясига алоҳида эътибор қаратилаётгани Ватан ичра кичик ватаннинг янада фаровонлигига хизмат қилаётганини таъкидлаб, барча жамоаларга муваффақият тилади.

– Ушбу танловнинг мақсади ҳарбий хизматчилар оиласида маънавий-маърифий ва маданий муҳитни янада мустаҳкамлаш, чуқур касбий билим ва муваффақият, ижодий салоҳият, юксак интеллектуал қобилият ва ахлоқий фазилатларга эга бўлган энг намунали ҳарбий оилаларни аниқлашга қаратилган, – дейди Мудофаа вазирлиги Хотин-қизлар ва ҳарбий хизматчилар оила аъзолари билан ишлаш бўйича бош мутахассиси Зулфия Мансурова. – Белгиланган шартлар ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари онгида тарихимиз, миллий анъаналаримиз, урф-одатларимизга чуқур ҳурмат ва эҳтиром туйғусини мустаҳкамлаш, ҳарбий оила аъзоларининг бўш вақтини мазмунли ўтказиш,

Муаллиф суратга олган

улар орасида соғлом рақобат муҳитини қарор топтиришга хизмат қилади. Бу орқали ҳарбий хизматчилар оилалари билан олиб борилаётган маънавий-маърифий ишлар самарадорлиги ортиб боради.

Учта шартдан иборат мазкур танловда Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округдан III даражали сержант Ҳусниддин Улуғов, Шимоли-ғарбий ҳарбий округдан майор Абдурахмон Тўлашев, Шарқий ҳарбий округдан сержант Азизбек Аҳмедов, Тошкент ҳарбий округидан сержант Улуғбек Пирматов, Марказий ҳарбий округдан капитан Равшан Норов, Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлигидан подполковник Суннатилла Хушбақов ҳамда Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлигидан кичик сержант Элдорбек Эшмуродовлар оиласи ўзаро беллашди. Бунга қадар улар бир неча минглаб ҳарбий оилалар орасидан сараланиб, танловнинг якуний босқичига етиб келди.

Дастлаб «Оилам – менинг бахтим» шартида жамоалар ўзларини шеърӣ тарзда таништирди. Бунда оилаларнинг ўз шиори, кўкрак нишони ва ўзига хос либосга эга эканига эътибор қаратилди. «Мустаҳкам оила – жамият таянчи» шартида ҳар томонлама соғлом, намунали ҳарбий оилалар ўз эришган ютуқларини видеоролик орқали намойиш этди. «Оилам қизиқшлари» деб номланган охириги шартда иштирокчилар ҳарбий хизмат, ўқиш, спорт, маданият соҳаларида эришган ютуқлари бўйича кўргазмали кўринишларни ҳакамлар эътиборига ҳавола этди.

Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги бош мутахассиси Озода Шамсиддинова, ушбу вазирликнинг «Бувижонлар мактаби» аъзоси Шоира Исмоилова, Ўзбекистон халқ

артисти Элёр Носиров, Мудофаа вазирлиги масъул офицери подполковник Жаҳонгир Қаландаровдан иборат ҳакамлар ҳайъати аъзолари иштирокчиларнинг ҳар бир чиқишини ҳолисона ва адолатли баҳолаб борди.

Танловда Қуролли Кучлар академияси сержанти Музаффар Содиқовнинг фарзанди Фарангиз Ўраимова ҳамда сержант Зилола Толипованинг фарзанди Улуғбекмирзо Раупхонов ижросидаги дилтортар рақс ва муסיқий тароналар барчага манзур бўлди.

– Ҳакамлар ҳайъати аъзолари учун танлов ғолибини аниқлаш жуда қийин кечди, – дейди Ўзбекистон халқ артисти Элёр Носиров. – Чунки уларнинг деярли барчаси шартларни қойилмақом қилиб бажаришди. Айниқса, танлов иштирокчиларининг

63-модда.

Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга. Никоҳ томонларнинг ихтиёрий розилиги ва тенг ҳуқуқлилигига асосланади.

кузата туриб, уларнинг ҳар бирида артистизм кучлилигига амин бўлдим. Шу боис, бу беллашувда мағлуб йўқ, деб ҳисоблайман. Ўринларни белгилашда эса, шарт ижроси учун ажратилган вақт чегараси ва мавзудан четга чиқмаслик сингари қатор баҳолаш мезонларига эътибор қаратишимизга тўғри келди.

Якуний натижаларга кўра, жами 75 балл тўплаган майор Абдурахмон Тўлашевлар оиласи (ШФҲО) энг намунали оила, деб топилди. Капитан Равшан Норов (МҲО) ҳамда III даражали сержант Ҳусниддин Улуғовлар (ЖФМҲО) оиласи эса танловнинг иккинчи ва учинчи ўрин ғолиблари бўлди. Онлайн кўрик-танлов ғолиб ва совриндорларига Мудофаа вазирлигининг диплом ва қимматбаҳо совғалари топширилиши қайд этилди.

Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

МУВАФФАҚИЯТ ЭМАС, ТИРИШҚОҚЛИК МУКОФОТГА ЛОЙИҚ. Ж. Рескин

ОФИЦЕРЛАР МАЛАКАСИ ОШИРИЛДИ

“ Қуролли Кучлар академиясида Малака ошириш факультети тингловчиларининг навбатдаги битирув маросими ўтказилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар мамлакатимизда офицер кадрларни тайёрлаш ва малакасини оширишга қаратилаётган эътибор туфайли миллий армиямиз сафлари чуқур билим ва тафаккурга эга, замонавий фикрлайдиган, интеллектуал жиҳатдан етук профессионал мутахассислар билан бутланаётганини таъкидлади. Хусусан, академиянинг Малака ошириш факультети курсларини муваффақиятли битириб, бўлинмаларнинг юқори жанговар шайлигини таъминлай оладиган, ўз бўйсунувчиларига намуна кўрсатаётган, жонкуяр ва ўз хизмат вазифаларини сидқидилдан бажаришга қодир бўлган офицерлар таркиби ортиб бораётгани қайд этилди.

Маълумот ўрнида келтириш жоизки, Қуролли Кучлар академияси олий курсида «Тактик бошқарув бўғинидаги офицерларни тайёрлаш» ҳамда «Кийим-кечак соҳаси офицерлари» мутахассисликлари бўйича ўғлонлар ўз малакасини оширди.

– Малака ошириш факультетининг уч ойлик олий курсида юқори малакали офицер ва профессор-ўқитувчилардан пухта билимлар олдик, – дейди Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округга қарашли ҳарбий қисм батальон командирининг ўринбосари майор Бахтиёр Синдоров. – Олинган кўникмалар шахсий таркибнинг жанговар тайёргарлигини юқори сифат даражасига чиқариш, жанговар қобилиятини янада оширишга хизмат қилади.

Тантанали тадбирда ўқув режа ва дастурлар талабларини тўлиқ бажарган, мажмуавий битирув имтиҳони ва якуний тест синовларини муваффақиятли топширган тингловчиларга сертификат ва кўкрак нишонлари ҳарбий оркестр садолари остида тақдим этилди. Шунингдек, таҳсил олиш жараёнида ўз профессионал билимларини ошириш,

Муаллиф суратга олган

амалий кўникмаларини такомиллаштириш, дунёқарашини янада кенгайтиришга интилиб, юқори кўрсаткичларга эришгани ва намунали ҳарбий интизоми учун бир гуруҳ тингловчилар фахрий ёрлик билан тақдирланди.

Дилшод РЎЗИҚУЛОВ

АРМИЯ ВА ЁШЛАР

ЁРҚИН ТААССУРОТЛАРГА БОЙ

Муаллиф суратга олган

“ Мирзо Улуғбек туманидаги 248-умумтаълим мактабининг спорт залида миз. «Янги Ўзбекистон – янгича дунёқараш» шиори остида ҳарбий-ватанпарварлик фестивалига жам бўлган ўқувчиларнинг қувончи ичига сиғмайди. Курсант акаларининг қурол-аслаҳаларини сошлаб, саф тортганига қараганда, нимадир намойиш этиш тараддудиди. Улар билан бирга келиб, ҳарбий либосда, қўлда қоғоз-қалам ва фотоаппарат кўтариб юрганим учунми, шўх-шодон болакайлар қизиқсиниб, мендан сўрайди:

- Ака, улар ҳозир нима ижро этишади?
- деди курсантларга ишора қилиб.
- Бошлашса, кўра миз-да! – дедим-у, одамнинг ичига чўғ солгандай, менинг ҳам «сюрприз»ни ошкор этгим келмади.

Ўқувчилар узоқ кутмади. Орадан кўп вақт ўтмай, Қуролли Кучлар академияси масъул офицери майор Холмуҳаммад Жўрабоев тадбирни очиб, курсантларнинг шиддатли қўл жанги чиқишлари намойишига навбат берди. Шу онда ўғил-қизларнинг кўзидаги ҳайрату ҳавасни кўрсангиз эди!

Қуролли Кучлар академияси томонидан «Миллий тикланиш» демократик партияси Мирзо Улуғбек тумани кенгаши ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда Мудофаа вазирлиги фахрийлар ишлари бўйича марказий кенгаши аъзолари ўқувчи ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг она Ватанга бўлган муҳаббати ва садоқатини янада оширишга қаратилган ҳаётий мисолларни сўзлаб берди. Академиянинг масъул офицерлари олий ҳарбий таълим муассасасига ўқишга кириш тартиби ва курсантларнинг таълим олиши учун халқаро стандартлар даражасида яратилган замонавий шароитлар хусусида маълумот берди.

– Қуролли Кучлар академияси ҳарбий-ватанпарварлик карвонининг тухфалари шу билан тугагани йўқ, – дейди Мирзо Улуғбек туманидаги 248-умумтаълим мактабининг чақирувга қадар бошланғич тайёргарлик фани ўқитувчиси захирадаги майор Бахтиёр Мингжигитов. – Ҳарбий оркестр жамоасининг муסיкий гулдастаси барчани тўлқинлантириб, беихтиёр рақсга чорлади. Ўқувчиларга китоблар совға қилинди. Айниқса, республика ва халқаро миқёсдаги спорт мусобақалари, фан олимпиадаларида ғолиб бўлган курсантлар билан самимий суҳбат мактаб ўқувчиларида бир олам таассурот қолдирди.

Дилшод ШУҲРАТ Ўғли

МАЛАКА

“ Қуролли Кучлар академиясида «Сурия Араб Республикасидаги ҳарбий можароларнинг ноқонуний қуролланган тузилмалари, жанговар ҳаракатларни олиб бориш усуллари» мавзусида илмий анжуман бўлиб ўтди. Унда профессор-ўқитувчилар, ҳарбий хизматчилар ҳамда курсантлар иштирок этди.

ХАЛҚАРО ТАЖРИБАЛАР ЎРГАНИЛДИ

Анжуманнинг асосий мақсади урушда иштирок этаётган давлатларнинг ҳаракатларини илмий таҳлил қилиш, ижобий тажрибасини ўрганиш, ҳарбий-назарий тадқиқотларни олиб бориш ҳамда долзарб муаммоларни тадқиқ этиш кўникмаларини такомиллаштиришдан иборат.

Подполковник Комилжон Насриддинов мавзу юзасидан маъруза қилар экан, бу борадаги ўз қарашларини ҳам сўзлади. Маъруза давомида дунёда юзага келган ҳарбий-сиёсий вазият ва унинг мураккаблашуви юзасидан етарлича маълумот берди.

Тадбирда мавзу бўйича илмий асосланган таклифлар муҳокама қилинди, миллий хавфсизлигимизни таъминлаш, мудофаа тизими самардорлигини ошириш каби янги ғоя ва режалар илгари сурилди.

Баҳс-мунозарага бой тарзда ўтган илмий анжуман давомида курсантлар ўзларини қизиқтирган саволларга мутахассислар томонидан етарлича жавоб ҳам олдилар.

Зарина ҚОДИРОВА

БОКСЕРЫ НА РИНГЕ — БОЙЦЫ НА ФРОНТЕ

ЧЕМПИОН БУХЕНВАЛЬДА ИЗ ТАШКЕНТА

“ Мне посчастливилось увидеть впервые, так сказать живьем, героя романа Георгия Свиридова «Ринг за колючей проволокой» при довольно неприятных обстоятельствах: на съемках, будучи студенткой, упала с высоты и попала в Ташкентскую больницу № 6. После многочасового забытья, открыв глаза, приятно удивилась: меня пристально рассматривал мужчина в белом халате, шапочке, высокий, плотного телосложения, который мне кого-то напомнил. Не осознавая, где нахожусь, воскликнула: «Это - не сон? Вы же - Андрей Борзенко, чемпион Бухенвальда, у меня о вас книга даже есть!»

Наступила пауза, врач и медперсонал онемели, через мгновение, придя в себя, врач строго сказал: «Голова в порядке, думает, память, которая так необходима больной в будущей деятельности, в норме. В общую палату!»

Предельно честный, внимательный, дисциплинированный, четкий, добродушный Андрей Андреевич Борзенко, прославивший не только себя, как спортсмена, но и свою страну, свой народ, проживший достойно всю свою жизнь, славился и как хирург-травматолог. Главное, в нем было столько доброты, любви к тем, кому нужна помощь, человеческое внимание, который и в 40-е годы смог сохранить в себе эти черты, преодолевая те ужасы, невзгоды, которые никому не пожелаешь даже врагу.

На протяжении многих лет он не осмелился никому подробно рассказать о трудной судьбе, которая выпала на долю чемпиона Узбекистана. Будучи артиллеристом, в одном из боев, тяжело раненным попал в плен, трижды бежал, но неудачно. В Бухенвальде, где эсэсовцы делали все, чтобы превратить этот концентрационный лагерь в настоящий ад, стал членом подпольной организации, в составе которой были его сослуживцы из Узбекистана, которые вместе участвовали в подготовке восстания в лагере смерти. В этом аду организовывались боксерские поединки.

Лагерь был освобожден 13 апреля 1945 года американской армией. Его тренер Гарри Мительдор предложил ему уехать вместе с ним в Нидерланды, однако Андрей решил вернуться в Ташкент, к семье, к своему тренеру и друзьям, оставшимся в живых после войны. Увы, пришлось еще не раз пройти долгие собеседования в компетентных органах, которые все-таки поверили его словам и в итоге снова отправился на фронт артиллеристом, продолжая воевать за Родину.

После возвращения в 1946 году в Ташкент снова начались неоднократные допросы о его прошлом. И только после смерти Сталина и хрущевской оттепели, через не один десяток лет Андрею Андреевичу Борзенко выдали орден «Отечественной войны» и удостоверение «Участника Великой Отечественной Войны», как ветерану Второй мировой войны.

После войны Андрей Борзенко успешно закончил лечебный факультет Ташкентского медицинского института и стал врачом высшей категории, одним из первых среди коллег прошел курс обучения по пересадке сердца в Московском институте имени Склифосовского. Делал множество операций, продлевая жизнь людям, оставив после себя десятки учеников, среди которых была и дочь Ольга, как эстафету, получившая дело отца.

Роман Ицков, ветеран спорта: «Андрей Андреевич Борзенко - настоящий герой, кто честно отдавал себя людям на протяжении всей своей жизни. Он ушел в бессмертие 21 февраля 1993 года, прожив неполные 73 года. Он постоянно жил наставлениями легендарного тренера Сиднея Джаксона, который прививал своим подопечным стойкость характера, умение держать удар и в нужный момент давать отпор, требуя при этом от своих подопечных: «Головой нужно работать! Не

жалеть себя на тренировках, запомните - бокс один из видов спорта, закаляющий не только физически, но и морально».

Вероятно, на роду было написано, что подросток Андрюша, однажды увидев бой на ринге, по-настоящему влюбится в этот увлекательный вид спорта. Он занимался в кружке по боксу, который вел Сидней Джаксон, бывший чемпион США в тяжелом весе, приехавший в Ташкент в 1916 г.

Сиднею Джаксону понравился высокий, крепкий, подвижный, самое главное, волевой паренек, который всегда первым прибегал на тренировки, надевал боксерские перчатки и последним их снимал. Джаксон, воспитавший спортсменов и тренеров высочайшего уровня, увидел в мальчугане будущего чемпиона. Каждодневные тренировки, воспитание уважения и любви к этому далеко нелегкому виду спорта, не раз поднимали Андрея на высшую ступень пьедестала. Он становился чемпионом Узбекистана в своей весовой категории, позже получил и звание заслуженного тренера.

В армию он был призван будучи мастером спорта в тяжелом весе. Но и здесь он находил время для занятий боксом, учил своих товарищей, приговаривая: «Бокс - боевой вид спорта, который солдату в бою всегда пригодится».

Паина Сиднеевна Джаксон, врач высшей категории, кандидат медицинских наук, доцент, вспоминает: «Андрей Андреевич, человек совершивший подвиг в годы Второй мировой войны, бывал частым гостем в нашем доме. Занятия боксом сделали его не только хорошим спортсменом, но и, что важно, настоящим человеком... Он все время подчеркивал, что ему никогда бы не удалось победить на ринге и в жизни, если бы не тренер Сидней Львович, научивший достигать цели в любых ситуациях. После возвращения с войны, с конца 40-х и в начале 50-х годов, Андрей продолжал тренироваться у папы, учился на врача, успешно выступал на различных соревнованиях, несмотря на большую, после тяжелого ранения в годы войны, ногу. Я всегда «болела» за него во время соревнований. Будучи уже известным врачом, тренировал боксеров в спортивном обществе «Медик». О его подвиге Георгий Свиридов написал роман «Ринг за колючей проволокой».

Георгий Свиридов, писатель, боксер, в 1944 - 1951 гг. тренер секции бокса Наманганской области, мастер спорта, чемпион Средней Азии: «В первом послевоенном чемпионате нас было три товарища в интернациональной команде, я - русский, узбек Юнус и Гельмут из Поволжских немцев, но он жил в Средней Азии. Мы трое очень подружились. Гельмут тогда вышел в финал. Я выходил его секундировать. Против него неизвестный мне Андрей Борзенко, будущий герой моего романа. После удара гонга, он, как зверь, налетел на немца и так стал избивать... девять нокадаунов, повалил Гельмута, представляете? Все стали кричать: «Так нельзя!», а он его продолжает бить с такой злостью. Уже потом я узнал, что он был в Бухенвальде, провел 80 поединков против фашистов. Гельмут проиграл и махнул рукой на бокс навсегда, после этого не выходил на

ринг. В романе «Ринг за колючей проволокой» нет выдуманных имен, все имена - подлинные, даже немецкие, я копался во всех документах военных годов. Главное - героизм, мужество, отвага, стойкость и верность Родине - все эти качества высоко ценились нашим народом во все времена».

Спортсмены сражались на фронтах отважно, показывая мужество и отвагу. Среди них и боксеры, которых бокс сделал не только физически сильными, стойкими, храбрыми людьми, но и помог выработать самообладание, научил быстро оценивать обстановку и мгновенно принимать правильное решение. Все эти качества, приобретенные в боях на ринге, пригодились им и в схватках с врагом, многие из них, тогда еще неизвестные, так и выдающиеся мастера, неоднократные чемпионы страны, пали смертью храбрых. Многие из тех, кто, встретив победу, вернулся домой, снова вышли на ринг, удивляя неуязвимым мастерством: «работали» так, будто и не было у них за плечами суровых военных лет. Теперь, видимо, уже фронтовая закалка помогала им побеждать на ринге.

Вторая встреча с Андреем Андреевичем проходила в той же больнице спустя 12 лет. Я встретила с ним уже как журналисткой спортивной редакции Узбекского радио, делавшая репортажи после трагической гибели футбольной команды «Пахтакор». Когда микрофон был зачехлен, Андрей Андреевич, бросив взгляд далеко в поднебесье, сжав мужской рукой мою хрупкую ладонь, сказал, будто давая наставление врача: «Сделай так, чтобы твоя жизнь прошла без нокаута, как у меня, не падай духом и помни тех, кто окружал тебя добротой, отдавая частицу души и сердца», - резко встал и ушел в свой кабинет.

История Второй мировой войны, на которой во имя Победы отдавали свои жизни и миллионы узбекистанцев, знает огромное множество примеров героических поступков. Не каждый из них был совершен непосредственно на поле боя, немало поединков происходило с участием спортсменов различных видов спорта. Известен футбольный «Матч смерти» между немцами и командой оккупированного фашистами Киева. Об этом событии также написан роман, который как и «Ринг за колючей проволокой», будоражит до сих пор своей правдивостью и желанием жить, несмотря ни на какие жизненные перипетии.

В 70-х годах прошлого столетия был снят телефильм (режиссёр Хамид Кахрамонов) по одноименному роману Георгия Свиридова. В главной роли Андрея Борзенко снялся тогда молодой актер, ныне народный артист Узбекистана Ёдгор Сагдиев, который знал тайны бокса. Кто хочет узнать о подвиге спортсменов в годы войны, можно найти материалы в Интернете или в Национальной библиотеке Узбекистан им. А.Навои, в фонде которой не одна тысяча книг, повествующие о подвигах узбекистанцев на протяжении веков...

Флора ФАХРУТДИН

НЕВОЗМОЖНО ВСЕГДА БЫТЬ ГЕРОЕМ, НО ВСЕГДА МОЖНО ОСТАВАТЬСЯ ЧЕЛОВЕКОМ. Гёте

«ЭНГ ИЛҒОР ҲАРБИЙ ПСИХОЛОГ»

ТАЖРИБА ОММАЛАШТИРИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари давлат музейида Мудофаа вазирлиги қўшинларида «Энг илғор ҳарбий психолог» ва «Рухий зўриқишларни ечишнинг намунали хонаси» танловларининг республика босқичи ўтказилди.

Ҳар иккала номинация бўйича ҳарбий округлар, Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари, Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари миқёсида биринчиликни қўлга киритган иштирокчилар ўзаро беллашдилар. Психология йўналиши бўйича республикамиздаги етакчи олий ўқув юртлири психолог мутахассислари жалб этилган танлов ҳайъати томонидан иштирокчиларнинг билими, ҳарбий жамоаларда олиб бораётган ижтимоий-психологик тадбирлари махсус

сўровномалар ва тақдимот материаллари асосида баҳолаб борилди, шунингдек, ҳарбий қисмларда ташкил этилган руҳий зўриқишларни ечиш хоналари акс этирилган фото ва видеоматериаллар ўрганилди.

Танлов якунларига кўра, «Энг илғор ҳарбий психолог» номинацияси бўйича биринчи ўринни Тошкент ҳарбий округида жойлашган ҳарбий қисмлардан бирининг ҳарбий психологи майор О. Усмонов, «Рухий зўриқишларни ечишнинг намунали хонаси» номинацияси бўйича эса Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинларига қарашли ҳарбий қисмлардан бири эгаллади ва жорий йилги танлов ғолиби деб эълон қилинди.

Эришилган илмий-амалий натижалар ва илғор тажрибаларни Мудофаа вазирлиги қўшинларида оммалаштириш ҳамда ҳарбий психологлар фаолиятида кенг фойдаланиш режалаштирилган.

Катта лейтенант Ўқтам ОЧИЛОВ, Мудофаа вазирлиги Тарбиявий ва мафкуравий ишлар бош бошқармаси катта офицери

МАЪНАВИЯТ

Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлигига қарашли ҳарбий қисм ва муассасаларда «Кийиниш маданияти» ҳамда «Оила – муқаддас даргоҳ» мавзуларида маънавий-маърифий тадбирлар бўлиб ўтди. Унда ҳарбий хизматчи ва Қуролли Кучлар хизматчиларидан иборат аёллар иштирок этди.

ДИЛДАН СУҲБАТ

Тадбирда сўз олганлар ўзимизга хос кийиниш маданияти, корона-вирус пандемияси даврида гигиена талабларига қатъий риоя қилиш каби қатор долзарб мавзуларга тўхталиб ўтишди.

Шунингдек, аёллар иштирокида оила мавзусида қизгин суҳбат олиб борилди. Аёлни оилани ёритувчи чироқ, дея таърифлашади. Чунки оиладаги муҳитнинг осуда ва ҳаловатли бўлиши хонадон бекасига узвий боғлиқ. Тадбир савол-жавоб, баҳс ва мунозараларга бой бўлди.

Дилбар ҲУСАНОВА, ҲҲМҚ ва ҲҲК қўмондонлиги хотин-қизлар ва ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари билан ишлаш бўйича етакчи мутахассис

1 ДЕКАБРЯ – МЕЖДУНАРОДНЫЙ ДЕНЬ БОРЬБЫ СО СПИДОМ

В воинской части, расположенной в Зангиатинском районе Ташкентской области, состоялся круглый стол на тему «Я выбираю здоровый образ жизни. ВИЧ и СПИД – чума 21-го века». В нем приняли участие врачи-специалисты, военнослужащие и члены их семей.

ПРОФИЛАКТИКА – ЛУЧШЕЕ РЕШЕНИЕ

– Вакцины против этого заболевания еще не изобрели, – сказал в своем выступлении врач Центра по борьбе со СПИДом Бахтиёр Умирзаков, поэтому самое правильное решение – это профилактические меры. В нашей стране для ВИЧ инфицированных оказывается максимальная поддержка. Все медикаменты для больных предоставляются бесплатно. Процедуры лечения также проводятся бесплатно.

– При возникновении признаков ВИЧ или СПИД, – говорит майор медицинской службы Илхом Абдукаримов, – необходимо обратиться в районную поликлинику. Если после сдачи анализов в крови обнаружен вирус, в течение пяти дней сдаются повторные анализы. Если пов-

торные анализы подтвердят наличие заражения в крови, то результаты анализов передаются в центр по борьбе со СПИДом. В центре создается комиссия, которая изучает причину заражения, по результатам которого выбираются методы лечения.

Как отметили специалисты, для больного СПИДом жизнь не заканчивается, он может прожить долгую жизнь, если будет содействовать лечению, соблюдать меры предосторожности и принимать лекарства во время.

В завершении мероприятия гости ответили на все вопросы участников, дали сопутствующие рекомендации, был продемонстрирован документальный фильм.

Чингиз РАИМБЕРДИЕВ

МАЪРИФАТ

КИТОБ – ТАФАККУР ҚАНОТИ

Бухоро шаҳрида жойлашган сафарбарлик чақирuvi резерви батальонида йигитлик бурчимни ўтаяпман. Ҳарбий қисмимизда кўплаб турли маънавий-маърифий тадбирлар ўтказилади. «Китобхонлик – миллат кўзгуси» тадбири шулардан бири.

Инсон тафаккури ва камолотининг манбаи бевосита китоб билан боғлиқ. Ҳар бир миллатнинг маънавий-руҳий олами унинг китобга бўлган муносабати билан ҳам ўлчанади. Шу боис, юртимизда аҳоли ўртасида китобхонлик маданиятини юксалтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Тадбирда сўзга чиққан подполковник Бобур Усмонов жумладан шундай деди: «Китоб нафақат ёшлар учун, балки бутун жамият учун ҳам энг керакли тафаккур қаноти. Янги Ўзбекистонни юксак маънавиятли, пурмаъно фикрли, юрагида Ватан туйғуси жўш уриб турган китобхон халқимиз билан бирга қураимиз».

Тадбир давомида, шунингдек, «Мен севган буюк сиймо» мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Қизгин ва қизиқарли жараёнда барчамиз фаол бўлдик.

Оддий аскар Мирзоҳид ОЛТИБОЕВ

ЖАСОРАТ ЛАВҲАЛАРИ

УНУТИЛМАС ҚАҲРАМОНЛИКЛАР

(ВОҶЕИЙ ҲИКОЯ)

АФСОНаВИЙ
БРЕСТ ҚАЛЪАСИ

1941 йил 22 июнь. Дунёни ларзага солган даҳшатли муҳорабанинг олам тинчлигига раҳна солган кун. Гитлер Германияси шу кунни тонг сахар уруш эълон қилмай туриб СССР худудига бостириб кирди. Афсонавий Брест қалъаси гарнизони жангчилари фашистлар зарбасини биринчи бўлиб қабул қилди ва тенгсиз курашга киришди.

Жанговар тайёргарлик жиҳатдан айна фурсатда юқори устунликка эга гитлерчилар чегаранинг бошқа қисмларида бўлгани каби «шарқ дарвозаси» – Брестга ҳам шиддат билан ёпирилиб кела бошлади. Фашистларнинг биринчи зарбасини қабул қилганлар орасида ўзбекистонликлар ҳам анчагина эди. Уларнинг баъзилари ўта оғир синовларга бардош бериб, қўлида қурол билан Берлингача боришга муваффақ бўлди.

Брест қалъаси химоячиларининг матонати ва мардлиги немис босқинчилари йўлига қўйилган энг жиддий тўсиқлардан биринчиси бўлди. Шарқий қўрғон жангчилари босқинчиларнинг йирик кучларини тўхтатиб туришга мажбур этди. Жангчиларимизнинг кўп сонли, кучли ва қудратли ёв билан олишуви бир ойдан ортиқ давом этди. Душман қалъа химоячиларига қарши ҳарбий техниканинг кўплаб турларини ишга солди. Дўлдек ёғилиб турган бомба ва снарядлар остида, аланга ичида тошлар эрир, ер ёнарди, аммо фашистлар жангчиларимиз иродасини бука олмасди.

Босқинчилар қалъага янги-янги куч ташлар, қандай қилиб бўлса ҳам уни эгаллашга ҳаракат қиларди. Ватан химоячилари душман улардан бир неча баравар кўп, ҳар томонлама устун эканлигини билсалар-да, таслим бўлишни ҳаёлларига ҳам келтирмасди. Дониёр мана шу жангчилардан бири эди. У дарё томондан ёпирилиб келаётган душман галасини аёвсиз яқсон қиларди. Баҳодир жангчи девор ёриғи орасига жойлашиб, фашистларга қирон келтира бошлади. Унинг кўз ўнгида фашист танкларидан ярадор аскарлар, аёллар ва болаларни босиб мажақларди. Бундай ёвузликка инсоннинг бардош бериши мушкул. Дониёр алам билан: «Фашист босқинчиларига ўлим!» деб қичқирди. Янада қаҳр-ғазабга тўлиб, жангни давом эттирди.

Урушнинг тўққизинчи кун. Қалъа химоячиларидан жуда оз киши омон қолди. Дониёр сафдошлари билан бирга снаряд ва бомбалар тушиб ҳосил бўлган ўраларга яшириниб, фашистларга қарши тинимсиз ўт очар, «ўлмаслигим керак, фашистларни қиришим учун ҳам яшашим керак. Бир кун яшасам ҳам, битта душманни ўлдирсам ҳам майли», деган ўй билан жанг қиларди. Шунда, душман аскарлари бостириб кела бошлади. Фашистлар билан юзма-юз олишув бошланди. У тўрт фашистни найзага санчиб ўлдирди. Мана шу жангда Дониёр Абдуллаевнинг ўзи ҳам мардларча ҳалок бўлди.

Қалъа химоячилари турли миллат вакиллари бўлишига қарамай, бир оила вакилидек, елкама-елка жанг қилишарди. Жанглардан бирида капитан Мельников қаттиқ яраланди. Бобохалил ўша заҳоти командирининг ҳаётини сақлаб қолиш мақсадида жанггоҳдан олиб чиқди. Аммо оғир яраланган командирнинг ҳаётини асраб қолиш мушкул эди. Шифокорларнинг қаттиқ уринишига қарамай...

Мельников ўлими олдидан кўзини очди ва тепасида турган Бобохалилга аста шивирлади:

– Дўстим, ҳаммаси учун раҳмат. Афсус, фашистлар билан ҳисоб-китобим кўп эди, ғалаба кунини кўра олмайман.

– Командир, соғайиб немисларнинг яна додини берасиз ҳали.

– Энди бунинг имкони йўқ, видолашиш вақти келди. Мендан сенга қандай хотира қолишини истайсан?

– Командир... фамилиянгиз менга қолсин. Мельниковлар ҳамиша сафда бўлишини истайман.

Иван Тихонович Мельников жангчи Бобохалил Кўшаповга миннатдорлик билан боқди.

– Ўз фамилиямни сенга васият қилиб қолдираман...

Капитан Мельников ҳаётдан кўз юмгач, қўмондонлик тантанали равишда Кўшаповга жанг майдонида шаҳид бўлган дўстининг фамилиясини унга берди.

Бобохалил Мельников Брест қалъасида ўз командирига берган ваъдасига содиқ қолди. Босқинчиларга қарши қақшатқич жангларда иштирок этди, Қаҳрамонликлар кўрсатиб, Берлинга қадар борди. Рейхстаг биносига «Мельников» деб дастхат қўйди.

Бобохалил оламшумул ғалабадан сўнг, она юрти – водийга қайтди. Ўз жанговар дўстининг фамилиясини бутун умрга сақлаб қолди. Ички ишлар органларида фидойилик ила хизмат қилган Бобохалил ва Мельниковлар сулоласи эл назарида, юрт ҳурматида бўлди.

ҚАСОС ЎТИ

Иккинчи ҳаҳон урушининг оловли нафаси бутун дунёни таҳликага солган суронли йиллар. Гитлерчи фашистларнинг қора нияти – оламни бўйсундириш. Узини илмга бағишлашга аҳд қилган ва шу йўлда таҳсил олаётган Матёқуб урушга жалб этилганида навқирон ёшда эди. У фронт ҳаётини пиёда аскарлар командирлари тайёрлайдиган билим юртида бошлади. Кўп ўтмай, душман қамал қилган Ленинград жанггоҳларига юборилди. Ленинград остоналарида кўз кўриб қулоқ эшитмаган жанглар борарди.

Беаёв жанг бир нафас бўлса-да тўхтагани йўқ. Даҳшатли олишувлар ичида ҳатто фронт линиясини билиш мушкул. Окоплар ҳалок бўлган жангчилар билан тўла. Жанг тартибини яхши тушунмаган, сувсиз, озиқ-овқатсиз қолиб бурчини бажараётган Матёқуб ҳамма нарсадан умидини узиб қўйган: «Тамом, илм борасида орзу қилмасам ҳам бўлади, ҳаммаси барбод...»

Одатда бундай тушкунлик, ҳали жанггоҳларда суяги қотмаган, кўз ўнгида сафдошлари душман ўқидан тутдек тўкилаётган, миналарга урилиб парчаланиб кетаётган, яшашдан умидини узиб қўйган ёш жангчиларда бўй кўрсатади. Матёқуб ҳам айна фурсатда шулардан бири.

Фашистлар томонга қуролидан тинимсиз ўқ узаётган йигит ҳолсиз бир нафас тин олди. Бундай паллада қорин очлиги билинмаса-да, қуролни ишлатиш учун ҳам куч керак. Аскарларга озиқ-овқат олиб келади-ганлар гоҳида ўққа учраб ёхуд душман снарядидан ҳалок бўлаётгани жангчиларга аён. Бундай талотўпда ҳамма нарса бўлиши мумкин. Шу сабаб, улар баъзида очликка чидашга, сабр қилишга, жангни сўнгги нафасгача тўхтатмасликка мажбур. Йўқса, ўзи нишонга айланади.

Шунда Матёқуб ёнгинасида нон турганини кўрди. «Наҳотки нон...» йигит жон ҳолатда қўлига олди, шериклари билан бўлишиб ейишга шошилди. «Ўни ким олиб келди, қачон ташлаб кетди? – ўйлади у. – Жанг билан бўлиб сезмай ҳам қолибмиз. Нима бўлганда ҳам нон келтирганга раҳмат, билакка қувват кирди», автоматини қўлига олди йигит.

Бу ҳолат икки-уч бор такрорланди, окопга қайсидир нажоткор нон ташлаб кетарди. Ва ниҳоят, Матёқуб уни кўришга муваффақ бўлди. 16-17 ёшлардаги ихчамгина рус йигити. У нонни ташлади-да, шошилганча ерга тирмашиб, бошқа жангчилар томон кетди. Эртасига у эмалаб аскар халтасида нон судраб келаётганида, қаердан дидир отилган фашист ўқи йигитчанинг умрига зомин бўлди. У қора қонга беланиб окоп ёқасига йиқилди-ю, Матёқубнинг кўз ўнгида бир-икки талвасаланиб жон берди. Бу мудҳиш ҳол унинг руҳиятига кучли таъсир қилди, бир зум ҳушсиздек йигитчага термилганча қотиб қолди.

Ёнгинасида ҳалок бўлаётган сафдошларидан айрилиқ ҳам бир бўлди-ю, бир сиқим бўлиб ётган, кўзлари очиқ йигитчанинг машъум қисмати ҳам бир бўлди. У билдики, бу снайпернинг иши. Матёқубдаги кўрқув ўрнини алам, нафрат, қасос ўти эгаллади. Фашистларнинг бу ёвузлиги унинг ғазабини келтирди. «Ахир мен овчиман-ку! Ов қилиш жон-дилим эди. Снайперчи бўлиб фашистларни мана шу ўспириндек ғужанак қилиб ташламасам, фронтда нима қилиб юрибман!..»

Ленинград остонасидаги жанглардан бирида Матёқуб жиддий яраланиб, госпиталда даволанди. Соғайиб чиққач, кўнглига тугиб қўйган ниятини амалга оширишга киришди. Дивизия штабига кириб, «Мен овчиман, снайперчи бўлмоқчиман», деди. Йигитнинг бу қатъий қарори мақсадига замин яратди. Матёқуб 1945 йил – урушнинг сўнгига қадар снайперчилар сафига гитлерчиларга қарши олиб борилган беаёв жангларда кўплаб қаҳрамонликлар кўрсатди.

Зулфия ЮНУСОВА,
«Vatanparvar»

ЖАСУР ГЕНЕРАЛНИНГ ҚЎРҚОҚ АСКАРИ БЎЛМАЙДИ. Япон ҳикмати

ЗАФАРЛИ ОДИМЛАР

(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида)

“ Халқаро дзюдо федерацияси спортчиларимизнинг халқаро майдонда эришган яхши натижалари ва юртимизда ушбу спорт турини ривожлантиришга қаратилаётган жиддий эътиборни инобатга олиб, ҳар йили 10 та мамлакатда ўтказиладиган Гран-при туркумидаги турнирлардан бирига мезбонлик қилиш ҳуқуқини Тошкент шаҳрига берди. 2013 йил Ўзбекистон спорти тарихига дзюдо бўйича дунё миқёсидаги йирик мусобақа – «Тошкент Гран-при» турнирига асос солинган йил сифатида битилди. Юртимиз спорти шукҳининг дунёга таралишида армия спортчиларининг ҳам ўзига хос ўрни ва мавқеи бор.

АРМИЯ СПОРТЧИЛАРИ УЧУН 2013 ЙИЛГИ МАВСУМ

Марказий ҳарбий спорт клуби (МХСК) спортчилари 2013 йилги мавсумда мамлакат ва халқаро миқёсдаги мусобақаларнинг жами 961 та медалига сазовор бўлишди. Шундан 77 та олтин, 67 та кумуш ва 67 та бронза, жами 211 та медал жаҳон ва қитъа чемпионатлари, нуфузли халқаро турнирларда қўлга киритилди.

2013 йилги мавсум оғир атлетикачи Руслан Нурудинов (-105 кг) учун омадли бўлди. У аввалга Қозоғистонда ўтказилган Осиё чемпионатида, сўнг Россиянинг Қозон шаҳри мезбонлик қилган Бутунжаҳон Универсиадасида икки бор рекордни янгилаган ҳолда (рекорд: даст кўтариш бўйича 190 кг ва иккикураш бўйича 412 кг) ғолиб чиқди. Польшада ўтказилган дунё биринчилигида Руслан даст кўтариш бўйича 190 кг, силтаб кўтариш бўйича 235 кг, жами 425 кг натижа кўрсатиб, жаҳон чемпиони бўлди! Бундай спортчилар мамлакатимизда қадрланади, доим элу юрт ардоғида. Президентимизнинг 2013 йил 30 октябрдаги фармонида мувофиқ, Руслан Нурудиновга «Ўзбекистон ифтихори» фахрий унвони берилди. Ўзбекистон оғир атлетика федерацияси эса уни «Йилнинг энг яхши спортчиси» деб эълон қилди ва спортчига «Cobalt» русумли автомобиль калити топширилди. Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ҳамда қатор ҳамкор ташкилот ва идоралар билан биргаликда ташкил этилган «Эътироф» мукофоти совриндорларини тақдирлаш маросимида армия спортчиларининг муваффақиятлари яна бир бор эътироф этилди ва у «Энг яхши спортчи» номинацияси ғолиби ҳам бўлди.

СИРОЖИДДИНОВ – ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ!

Москвада ўтказилган қўл жанги бўйича жаҳон чемпионатида Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари 4 та медалини қўлга киритишди ва уларнинг барчаси МХСК вакилларига тегишли бўлди. 2011 йилги жаҳон чемпионатида армиямиз ёш спортчилари қатнашган ва улар совриндорлар сафидан жой ололмаганди. Ўша йили тўпланган тажриба 2012 йили Будапешт

АРМИЯ СПОРТИ – ЮРТИМИЗ ФАХРИ

шаҳрида ўтказилган дунё биринчилигида иш берди – МХСК вакиллари юртимизга битта олтин, 2 та бронза медал билан қайтди. 2013 йилги натижалар эса янада юқорироқ бўлди – битта олтин, 2 та кумуш, битта бронза! Қуролли Кучлар хизматчиси Одил Сирождидинов 2012 йили пойтахтимизда ўтказилган халқаро турнир финалида Европа чемпиони украиналик Алексей Смирновни нокаутга учратган ҳолда ажойиб ғалабага эришганди. Шу боис мухлислар 2013 йилги жаҳон чемпионатида айнан Сирождидиновдан зафар кутишди. Одил мухлислар ишончини оқлади – ўз вазн (80 кг) тоифасидаги баҳсларда барча рақибларини мағлубиятга учратиб, жаҳон чемпиони бўлди!

МХСК вакили Жаҳонгир Мансуров (85 кг) финалгача муваффақиятли жанг қилди. У каби сўнгги баҳсда рақибига имкониятни бой берган Шамсиддин Йўлдошев (70 кг) ҳам ўз вазн тоифасида кумуш медалга сазовор бўлди. Осиё чемпиони Бобур Раҳматов (75 кг) эса дунё биринчилигининг бронза медалини қўлга киритди.

ОЛТИН МЕДАЛЛАР АРМИЯ СПОРТЧИЛАРИДА

2013 йилнинг энгил атлетика бўйича уч босқичли Осиё Гран-при мусобақалари Таиланд ва Шри-Ланкада ўтказилди. Уларда қатнашган 10 нафар энгил атлетикачимиз юртимизга 17 та (6 та олтин, 7 та кумуш, 4 та бронза) медал билан қайтишди. Ушбу совринларнинг 10 таси, олтин медалларнинг барчаси МХСК вакилларига тегишли бўлди.

Таиланднинг Бангкок шаҳрида ўтказилган Осиё Гран-присининг биринчи босқич баҳсларида Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари битта олтин, учтадан кумуш ва бронза медалларни қўлга киритишди. Хусусан, хотин-қизлар ўртасидаги узунликка сакраш баҳсларида 6,52 метр натижа қайд этган спортчилар оиласи маликаси Дарья Резниченко олтин медаллик, МХСК аъзоси кичик сержант Юлия Тарасова эса 6,11 метр натижа билан бронза медаллик бўлди. Баландлиқка сакраш бўйича Осиё рекордчиси (рекорд – 1,98 метр) кичик сержант Надежда Дўсанова Бангкокда 1,86 метр баландликдан ошиб тушиб, кумуш медал билан тақдирланди. Надежда аслида Саҳана Кумари билан бир хил натижа қайд этганди, фақат Ҳиндистон вакили бу натижани спортчимизга нисбатан бир уриниш олдин бажаргани учун олтин медал унга берилди. Терма жамоамиз аъзоларидан Бобур Шокиржонов найза улоқтиришда, тажрибали спортчимиз Ҳўзал Хуббиева 100 метрга югуришда 2-ўринни эгаллади. МХСК аъзоси Ирина Мороз 1 500 метрга югуриш баҳсларида, ҳамюртимиз Григорий Камуля ядро иргитишда учинчи натижа кўрсатди.

Осиё Гран-присининг иккинчи босқич баҳслари Таиланднинг Чонбури шаҳрида бўлиб ўтди. Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари учун ушбу босқич баҳслари энг самаралиси бўлди – 3 та олтин, 2 та кумуш ва битта бронза медал қўлга киритилди. Найза улоқтириш баҳсида қатнашган ҳамюртимиз Бобур Шокиржонов 77,51 метр натижа қайд этиб, олтин медалга сазовор бўлди. Бангкокдаги натижа – 1,86 метрни такрорлаган баландликка сак-

ровчимиз кичик сержант Надежда Дўсановага бу сафар олтин медаль насиб этди. Узунликка сакраш бўйича бахслар якунида Бангкокдаги каби шоҳсупанинг дастлабки икки поғонасига юртимиз энгил атлетикачилари кўтарилди – Дарья Резниченко бу сафар 6,42 метр, мамлакатимиз ва Осиё рекордчиси кичик сержант Юлия Тарасова эса 6,15 метр натижа кўрсатди. Тажрибали спринтеримиз Гўзал Хуббиева 100 метрга югуриш бўйича маррани яна иккинчи бўлиб кесиб ўтди ва учинчи босқич бахслари якунида ҳам кумуш медални қўлга киритди. Григорий Камуля эса ядро улоқтириш бўйича барча уч босқич бахсларида 3-ўринни эгаллаб, 3 та бронза медаллик бўлди.

Шри-Ланканинг Коломбо шаҳрида бўлиб ўтган Осиё Гран-присининг якуний босқич бахсларида спортчиларимиз 2 тадан олтин ва кумуш, битта бронза медални қўлга киритишди. Узунликка сакраш бўйича Дарья Резниченко 6,34 метр натижа қайд этиб, Осиё Гран-присининг олтин медалига учинчи марта сазовор бўлди. Кичик сержант Юлия Тарасова яна Дарьядан ортада қолди – 6,20 метр натижа ва кумуш медаль. Баландликка сакрашда кичик сержант Надежда Дўсанова Бангкок ва Чонбуридагидан яхшироқ натижа (1,93 метр) кўрсатиб, асосий рақобатчилари – хитойлик Ванг Янг ва ҳиндистонлик Саҳана Кумарига ҳеч бир имконият қолдирмади ва олтин медаль билан тақдирланди.

Ҳиндистоннинг Пуна шаҳри мезбонлик қилган энгил атлетика бўйича 2013 йилги Осиё чемпионатида эса 43 давлатдан 1 000 нафарга яқин спортчилар қатнашди. Ўзбекистон энгил атлетикачилари ушбу мусобақанинг 3 та олтин, 4 та кумуш, битта бронза медалига эгаллик қилишди. Таъкидлаш жоиз, МҲСК аъзоларининг муваффақиятлари салмоғи аввалги қитъа биринчиликларига солиштирганда уч баробар юқорироқ бўлди, яъни ҳамюртларимиз қўлга киритган жами 8 та медалнинг 3 та олтин, 2 та кумуш, битта бронза, жами 6 тасига армиямиз спортчилари эришди.

ОСИЁ ЧЕМПИОНАТИДАН 45 ТА МЕДАЛЬ!

2013 йил Самарқанд эшак эшиш каналида байдарка ва каноэда эшак эшиш бўйича XV Осиё чемпионати ўтказилди. 2012 йили мазкур мажмуада ўтказилган «Самарқанд юлдузлари» халқаро турнирида юртимиз вакиллари умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни қўлга киритгани, XV Осиё чемпионатида ушбу муваффақият яна такрорланди. Юртимиз илк марта мезбонлик қилган қитъа биринчилигида 30 га яқин давлатнинг 450 нафардан ортиқ спортчилари қатнашди. Байдарка ва каноэчиларимиз барча жабҳада рақибларидан устунлик қилишди. Буни катталар ва ўсмирлар ўртасидаги мусобақада спортчиларимиз томонидан қўлга киритилган медаллар сони ҳам кўрсатиб турибди – 15 та олтин, 15 та кумуш ва 15 та бронза, жами 45 та (!) медаль. Ушбу муваффақиятга МҲСК вакиллари муносиб ҳисса қўшишди. Осиё байдарка ва каноэ федерацияси президенти Шокин Нарита мазкур чемпионат ташкиллай ва бошқа жиҳатлари билан шу пайтгача ўтказилган қитъа биринчиликлари орасида энг яхшиси ва нуфузлиси бўлганлигини эътироф этди.

АРМИЯ ТЕННИСЧИЛАРИ ҒОЛИБ

Пойтахтимизда теннис бўйича ўсмирлар ва қизлар ўртасида «NBU Cup – 2013» халқаро турнири, Филиппиннинг Манила шаҳрида Осиё чемпионати ўтказилди. МҲСК ёш теннисчилари ушбу мусобақалар қаҳрамонига айланишди. Хусусан, Арина Фольц пойтахтимиздаги халқаро турнирнинг иккита совринига эгаллик қилди. 16 ёшли теннисчи жуфтлик бахсларида америкалик Айла Аксу билан биргаликда ўйнади. Бир-бирини яхши тушуниб ҳаракатланган ушбу жуфтлик турнирнинг бош совринини қўлга киритди. Мазкур ҳамкорликда Арина ўз жуфтлигининг имкониятларини яхшироқ билиб олгани яққалик бахсларида маълум бўлди. Чунки айнан улар яққалик бахсларида финалида бир-бирига қарама-қарши келди. Қизиқарли кечган баҳс 6:2, 6:7, 7:6 ҳисобида Аринанинг ғалабаси билан якунланди ва у «NBU Cup – 2013» турнирининг бош совринини қўлга киритди. Ўсмирлар ўртасидаги яққалик бахсларида ҳам МҲСК теннисчиси ғолиб чиқди. Биринчи рақамда сараланган Жўрабек Каримов финалда буюк британиялик Асвин Лизенни 4:6, 6:3, 6:2 ҳисобида мағлубиятга учратди. Жўрабек жуфтлик бахсларида ҳам қозғистонлик Сагадат Аяп билан биргаликда ғолибликка эришди.

Филиппинда ўтказилган Осиё чемпионатининг жуфтлик бахсларида МҲСК вакили Камола Умарова ҳиндистонлик Ядав Миҳика билан бирга ўйнади.

Фақат финалда ушбу жуфтликка Рен Жиак/Танг Ятонгдан иборат Хитой жуфтлиги яхши рақобатчи бўлди. Биринчи сетда Хитой дуэти 6:4 ҳисобида ғалаба қозонди. Тенг кураш остида кечган иккинчи сет 7:5 ҳисобида Миҳика/Умарова жуфтлиги фойдасига ҳал бўлди. Ғолибни аниқлаш учун ташкил этилган қўшимча сетда Ядав ва Камола жуфтлиги 10:6 ҳисобида ғалаба қозонди ва Осиё чемпиони бўлди. Камола яққалик бахсларида ярим финалга қадар муваффақиятли одимлади. МҲСК вакили сўнги баҳсда Жунужанти Срутни 6:1, 6:3 ҳисобида мағлубиятга учратиб, Осиё чемпионатининг бронза медали билан тақдирланди.

«СЕҲРЛИ ҚЎЛҚОП» СИРЛАРИ

2002 йилги «қитъа Олимпиадаси»да деярли барча вазн тоифасида совриндор бўлган боксчиларимизни қитъа матбуоти «ўзбек шерлари» дея атаганди. Чарм қўлқоп усталаримизнинг халқаро майдондаги ана шу мавқеи 2010 – 2013 йилларда бироз пасайди. Хусусан, 2011 йилда Боку шаҳрида бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида бирорта боксчимиз ҳал қилувчи финал баҳсига чиқолмади – МҲСК аъзолари катта лейтенант Элшод Расулов ва Жасурбек Латипов ўз вазн тоифасида бронза медалга сазовор бўлди. Бу дунё боксида ўз ўрни ва нуфузига эга бўлган мамлакатимиз бокси учун паст кўрсаткич, албатта.

2013 йил Қозғистонда ўтказилган XVII жаҳон чемпионатида ҳам чорак финалгача муваффақиятли етиб борган 6 нафар боксчимиздан фақат Жасурбек Латиповни (52 кг) олтин медаль учун кечган сўнги ринг жанглирида кўрдик. Энг қизиғи, ярим финалда рўй берди. Боксчимиз икки йил муқаддам ўтказилган жаҳон чемпионатида уэльслик Эндрю Селбига ютқазиб, юртимизга бронза медал билан қайтгани. Ушбу боксчилар яна жаҳон чемпионатининг айнан ярим финал баҳсида бир-бирига рўбарў келди. Бу Жасурбекка ўша мағлубият аламини олиш учун ажойиб имкон эди ва у бунинг урдасидан чиқди – ҳакамлар уч раунд бахсларининг иккитасида ҳамюртимиз, биттасида Европанинг амалдаги чемпиони устун келганлигини қайд этишди. Ҳал қилувчи финал баҳсида эса Жасурбек амалдаги жаҳон чемпиони россиялик Миша Алоянга имкониятни бой берди ва биринчиликнинг кумуш медали билан тақдирланди. Ойбек Мамазулунов (81 кг) эса ярим финалга қадар муваффақиятли жанг қилди ва ушбу босқичда қозғистонлик Адилбек Ниязимбетовдан мағлубиятга учраб, бронза медал билан кифояланди. Аввалги жаҳон чемпионатида 2 та бронза медаллик бўлган боксчиларимиз бу сафар натижаларини бирмунча яхшилашга эришишди – биттадан кумуш ва бронза медал.

2013 йил Иорданияда ўтказилган бокс бўйича Осиё чемпионатида терма жамоамиз негизи талаба-боксчилардан иборат деярли иккинчи рақамли чарм қўлқоп усталари билан борди. «Сеҳрли қўлқоп» ва «сеҳрли қалпоқ» сирларини англаб етган МҲСК вакили Ойбек Мамазулунов (81 кг) ярим финалда таиландлик Анават Тсонгкратокни мағлуб этиб, финалда қозғистонлик Адилет Ниязимбетовдан устун келди ва қитъа чемпиони бўлди. Шу тариқа 1995 – 2013 йиллар давомидаги Осиё чемпионатларида ўзбекистонлик чарм қўлқоп усталари томонидан қўлга киритилган олтин медаллар сони 27 тага етди.

17 ТА ОҒИР МЕДАЛЬ!

Қатарда оғир атлетика бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган Осиё чемпионатида 7 нафар спортчимиз 4 та олтин, 4 та кумуш, 9 та бронза, жами 17 та медалга сазовор бўлишди. Хусусан, МҲСК вакили Азимжон Ғаниев (-94 кг) ва Элёр Кенжаев (+94 кг) терма жамоамиз ҳисобига учтадан бронза медални тақдим этишди. Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси умумжамоа ҳисобида 21 давлат орасида кучли учликдан жой олди.

ЎЗБЕК ДЗЮДОСИ РИВОЖИДА ЯНГИ БОСҚИЧ

Юртимизда навқирон авлодни жисмонан ва маънан етук инсонлар этиб тарбиялашнинг муҳим воситаси – спортни ривожлантириш ва оммалаштиришга алоҳида эътибор қаратилаётир. Бунинг самарасида Олимпиада ўйинлари, жаҳон ва қитъа чемпионатларида Ватанимиз байроғини баланд кўтараётган спортчиларимиз сафи кенгаймоқда. Ўзбекистон кўплаб йирик мусобақаларга мезбонлик қилиш ҳуқуқини қўлга киритаётгани ҳам Ватанимиз спорт салоҳиятининг юксалиб бораётганидан далолат. Хусусан, Халқаро дзюдо федерацияси (IJF) ҳар йили 10 та мамлакатда ўтказиладиган Гран-при турниридаги мусобақаларидан бирига мезбонлик қилиш ҳуқуқини 2013 йилдан Тошкент шаҳрига берди. Бу, албатта, мамлакатимиз спортда жуда катта ютуқ бўлди. Биринчидан, бу юртимиз спортни Халқаро дзюдо федерацияси томонидан расман эътироф этилишидир. Иккинчидан, Гран-при турнирининг юртимизда ўтказилиши кўплаб ёш дзюдочиларимиз учун кенг имкониятлар эшигини очди. Чунки мусобақа қоидасига кўра, бундай турнирда меҳмон мамлакатларнинг бир нафар, рейтингга кўра айрим вазн тоифаси бўйича икки нафар вакили иштирок этса, мезбон давлат ҳар бир вазн тоифаси бўйича 4 нафардан гача спортчисини бахсларга қўйиш ҳуқуқига эга. Демакки, Гран-при турнири мезбонларнинг ёш полвонлари учун катта тажриба орттириш мактаби вазифасини ўтайди, ўз навбатида, етакчи дзюдочилари

учун Олимпия ўйинларига йўлланмалар тақсимлашида асосий роль ўйнайдиган рейтинг очколарини бойитиш имконини беради.

2013 йил пойтахтимиз илк марта дзюдо бўйича Гран-при турнирига кирувчи йирик халқаро турнирга мезбонлик қилди. Мукофот жамғармаси 100 минг АҚШ долларини ташкил этган мусобақада 21 мамлакатнинг 150 нафардан ортиқ дзюдочилари қатнашди. Терма жамоамиз мураббийлари мезбонлик имкониятидан унумли фойдаланишди – 49 нафар спортчини беллашувларга қўйди. Ғолибга 300, иккинчи ўрин соҳибига 180, учинчи ўринни эгаллаганга 120 рейтинг очкосу берилган мусобақа якунида дзюдочиларимиз 5 та олтин, 3 та кумуш, 5 та бронза, жами 13 та медални қўлга киритишди ва умумжамоа ҳисобида Ўзбекистон терма жамоаси биринчи ўринни эгаллади. Учтадан олтин ва бронза ҳамда 2 та кумуш медални қўлга киритган Бразилия терма жамоаси иккинчи, АҚШ дзюдочилари эса битта олтин ва 3 та кумуш медал билан учинчи бўлишди. Терма жамоамиз муваффақиятига МҲСК дзюдочилари ҳам муносиб улуш қўшишди. Хусусан, Тошкент Гран-при сининг иккинчи кунги беллашувлари қаҳрамони МҲСК вакили Шерали Жўраев бўлди. 90 кг вазн тоифасида татамига чиққан халқаро тоифадаги спорт устаси финалда ёш полвонимиз Эркин Дониёровни мағлуб этди. Бронза медал учун беллашув ҳам ўзбекистонлик спортчилар ўртасида кечди ва унда тажрибали полвонимиз Дилшод Чориев ғалаба қозонди. Халқаро дзюдо федерацияси иккинчи кунги беллашувларнинг «Энг яхши дзюдочиси» деб Шерали Жўраевни эътироф этди. Гран-прининг учинчи кунги татамига чиққан МҲСК вакилларида кичик сержант Рамзиддин Сайидов (100 кг) кумуш, Яҳё Имомов (81 кг) бронза медални қўлга киритди.

2013 йилда Париж ва Москва шаҳарларида анъанавий «Катта дубулға», БААнинг Абу-Даби шаҳрида эса Гран-при турнирига кирувчи йирик мусобақалар бўлиб ўтди. Халқаро майдонда но-расмий жаҳон чемпионати сифатида ҳам баҳоланадиган Париж «Катта дубулға»сида МҲСК вакили Яҳё Имомов барча рақибларини мағлубиятга учратиб, чемпион бўлди, Дилшод Чориев (90 кг) эса бронза медални қўлга киритди. Москвада тўрт нафар, Абу-Дабида эса беш нафар юртимиз дзюдочиси шоҳсупага кўтарилди.

(Давоми газетанинг келгуси сонларида).

Расул ЖУМАЕВ,
«Vatanparvar»

Жўра ФОЗИЛ

БОЙҚУНҒИР ЛОЛАЛАРИ

(ҚИССА)

III ЛОЖУВАРД ОСМОН

Тинкамизни қуритган қаҳратоннинг куни битиб, баҳор келди. Ўркак-ўркак барханлар сийнаси илиб, ҳаво келинчак бўйсасидай ҳарорат олди ва биз, иссиқ ўлка фарзандларининг анча жонимиз кириб қолди. Қизил, нимпушти, оч-сарик чўл лолалари тупроқдан бош кўтардилар. Қиш бўйи ўзининг ғариб манзараси билан юракларимизни эзган ҳудудсиз кенгликлар ям-яшил тус олди.

Чошгоҳ. Осмон шу қадар беғубор, кўм-кўк эдики, тикилиб қараганда, кўз тинарди. Тобора баланд-ла ётган қуёш нурларига тўла чўл мавжланарди. Мен ва Самад 10-майдончада топшириқни бажариб, ўз қисмимизга, 95-майдончага қайтиш учун назорат-текширув пости ёнида машина кутардик. Постдаги сержант ва аскарлар ҳужжатларимизни текшириб, уларнинг тўғрилигига ишонч ҳосил қилишгач, машина тўхтатиб беришга ваъда қилдилар.

Сабр-тоқат билан кута бошладик. Машинадан эса, ҳа деганда дарак бўлавермади.

Осмон ҳам, қуёш ҳам тобора юксалиб борар, барқутдек ял-ял ёнаётган чор атроф кўзни қамаштирар, баҳор ҳидига тўла эпкин димоқни қитиқларди. Бир маҳал қарасам, Самад елкасидан сафар халтасини ҳам олмай, ўтирган жойида пинакка кетибди. Уни уйғотиб юбормаслик учун секин ўрнимдан турдим-да, шлагбаум ёнида турган сержант билан чақчақлаша бошладим...

Худди шу пайт оппоқ «Волга» шлагбаумга теккудек бўлиб, қаттиқ тормоз берди. Сержант ҳайдовчининг ҳужжатларини текшираётганда, машинанинг орқа эшиги очилиб, ундан оппоқ кийинган бир киз тушди.

Ҳужжат текшираётган сержантнинг ҳам, менинг ҳам оғзим очилиб қолди. Қизнинг қошлари қайрилма, кўнғир-қора сочлари ёрқин юзларига ярашиб тушганди. Эгнида оқ ҳарир кўйлак, билагига қора сумкача осиб олганди.

Сержант ҳайдовчининг ҳужжатларини қайтариб бериб, тўлин ойдек нурланиб, бизга ним табассум билан боқиб турган кизга мурожаат этди:

– Марҳамат қилиб, ҳужжатларингизни кўрсатсангиз.

Қиз янада беғубор жилмайди.

– Ҳужжатларимми, жоним билан!.. Мана!

Қиз сумкачасидан қизил рангли гувоҳнома олиб, сержантга узатди. Унинг овози ўзидан-да чиройли, ёқимли эди. Сержант сурати девор бўлиб, гувоҳномани қўлига олди, бир унга, бир кизга қаради-да, қайтариб берди. Сўнг секингина сўради:

– Сиз полковник Дубининнинг кимлари бўласиз?

Қиз қувлик билан чиройли кўзларини сизди.

– Бу ҳарбий сир, лекин майли, сизга айтганим бўлсин. Полковник Дубининнинг қизиман.

Қиз шундай деди-да, лабларида ўша ақлни шоширувчи табассум билан машинага ўтирди. Сержант шлагбаумни кўтарди. Машина ўрндан қўзғалди. Қиз ойнадан қўлини чиқариб, биз билан хайрлашган бўлди.

Анчагача ҳар иккимиздан ҳам садо чиқмади. Қиз бизни сеҳрлаб, ерпарчин қилиб кетганди. Охири, сержант тилга кирди:

– Полковник Дубининни танисанг керак?

– Таниганда қандоқ, сиёсий бўлим бошлиғини танимай бўларканми?

– Эй, худойим, – деди сержант чуқур «уф» тортиб, – одам боласи ҳам шунчалик чиройли бўладими? Бунақа гўзал қизни умрим бино бўлиб, биринчи кўришим.

Қиз таърифи билан банд эканмиз, ёнимизда улкан «Урал» машинаси келиб тўхтади. Сержант ҳайдовчининг ҳужжатларини текширгач, менга «Мана шу машинада кетасизлар», деди. Дарҳол бориб, Самадни уйғотдим.

...Машина бир маромда гувиллаш билан олис йўл танобини тортар, асфальтдан кўтарилаётган иссиқ ҳовур кўнғилни беҳузур қиларди. Самад кўзларини бир нуқтага тикиб, жим ўтирар, мен эса бундан бир неча дақиқа олдинги учрашув хаёли билан банд эдим. Олдимиздан оққушдай учиб ўтган киз ва Муаттар ўртасида ўхшашлик излардим.

Шу тахлит қанча йўл босдик, билмайман, бир вақт Самад ҳузур қилиб эснади-да, менга қараб жилмайди.

– Ҳа, нега бунча пишган калладек тиржайяпсан?

– Эҳ, – ширин тамшанди Самад, – биласанми, тушимда оппоқ ҳарир кўйлак кийган бир паризодани кўрдим, сочлари узун, қар-қарали қалпоқ кийган эмиш-у, негадир ўрисча гапирармиш. Ҳайрон бўлдим, бизнинг паризодлар ўрисча гапирмасди, шекилли?

Мен кулиб юбордим.

– Ўргилдим, ўрисзабон паризодингдан! Сен уни тушингда эмас, ўнгингда кўрдинг-ку! Ҳали, машина кутаётганимизда, пост ёнидан паризоддан ҳам чиройли бир киз ўтиб кетди, ўшани айтяпсанми?

Самаднинг аччиғи чиқди.

– Нима, мени жиннига чиқармоқчимисан? Мен ўнгимда киз-пиз кўрганим йўқ! Тушимни айтаяпман сенга!

– Самад, тушунсанг-чи, ҳеч қанақа ўрисча гапирадиган паризод йўқ, фақат, ўша кизнинг ҳужжатларини текширишаётганда у сержант билан бир муддат гаплашди. Мудраб ўтирганинда шу гаплар қулоғингга чалинган бўлса, ажабмас.

Самад ҳайрон бўлиб, елка қисди. У паризоднинг ўнг эканига, мен эса туш эканига ишонмасдик. Ҳар иккимиз ўз сўзимизда туриб олгандик.

Шу аснода машина қаттиқ силкиниб, тўхтади. Қисмимизга етиб келгандик.

– Сен нима десанг дегин-у, лекин мен у паризодни тушимда кўрдим – деди Самад машинадан тушганимиздан сўнг.

У маъюс тортган, овози ҳам ғамгин эди. Мен индамадим. Самаднинг юрагида қаттиқ соғинч, андуҳ уйғонганини сезиб турардим, ўзим ҳам шу учрашув туфайли Муаттар тўғрисида зўр бериб ўйлаётгандим. Ундан ҳамон хат олганим йўқ эди.

Казармада «базми жамшид»нинг устидан чиқдик: йигитлар таътилдан қайтиб келган Шерназарни қуршаб олиб, у келтирган олма,

анор, майиз, туршак ва яна алланималарни ҳафсала билан, пок-покиза туширмоқда эдилар. Шерназар оғзи қулоқ-чаккасида, уларни мамнун кузатиб турарди. У биз билан қучоқлашиб кўришди ва даврага таклиф қилди. Самад иккимиз ҳам енг шимариб, «ишга киришдик».

Жомадоннинг таги кўриниб қолгач, йигитлар Шерназарга янги куч билан савол ёғдира бошладилар. Ризо эса бизнинг даврага кечикканимизни назарда тутиб, изоҳ берди:

– Жамол, Самад! Шерназарни табриклаб қўйинглар, бу хумпар, ўн кун таътилга бориб, уйланиб қайтибди.

– Э, қойил, шу гап ростми, Шерназар?

– Ҳа, энди, шунақа бўлиб қолди, – деди Шерназар оғзининг таноби қочиб. – Отам ҳамма тайёргарликни кўриб қўйган эканлар, борганимдан сўнг, уч кун ўтгач, тўй бўлди. Келин ўз қариндошим.

Шерназар кўкрак чўнтагидан авайлаб бир сурат олиб, бизга узатди. Суратда 17-18 ёшлар чамасидаги, атлас кўйлак, ироқи дўппи кийган дўндиққина бир киз ним табассум билан қараб турарди.

«О-о-о, зўр-ку, дидингга қойил, Шерназар!» хитоблари янгради.

Аскарлар уйланиш, чимилдиқ ва ҳоказоларни ипидан-игнасигача суриштира бошладилар. Бахтдан сархуш Шерназар ҳаммасига эринмай, соддалик билан жавоб берар, илмоқли саволлардан хафа бўлмай, жилмайиб қўярди.

– Хў-ў-ўш, уйланиш яхши эканми? – сўрайди бир неча овоз бирваракайига.

– Яхши экан, жўралар, жуда маза! – дейди Шерназар ширин энтикиб.

– Нимаси яхши, нимаси маза? – гувиллайди овозлар.

– Шу, ҳаммасиям яхши-да, чимилдиқ, юмшоққина ўрин... Чимилдиқни овқатга тўлдириб қўйишади, писта-бодом дейсанми, майиз у новвот дейсанми... – Шерназар эринмай чимилдиқда еган овқатларини санайди.

– Сен чимилдиқда фақат овқат едингми ёки бошқа бирор иш ҳам қилдингми? – унинг жиғига тегмоқчи бўлишади йигитлар. Шерназар хафа бўлмайди, суҳбатни давом эттиради.

– Янгалар-чи, янгалар пойлоқчилик қилишмадими? – яна саволга тутамиз бир ҳафталик куёвни.

– Пойламоқчи бўлишганди, мен уларга дангалани айтиб қўя қолдим. «Ҳой, янгалар, мен аскарман, Қозоғистоннинг чўлида ракеталарга пойлоқчилик қилавериб, жуда уста бўлиб кетганман. Уларнинг инжиқлиги бир қизниқидан қолишмайди», дедим. Кейин бизни тинч қўйишди. Энди, янгалар менга бегона эмас-ку, ҳазилни тушунишади-да, – деди Шерназар.

Шерназарнинг хатти-ҳаракатлари бироз ўзгарган, у бизга «сенлар ҳаётда ҳали нимани кўрибсанлар?» қабилида сал баланддан назар ташлаб қўярди.

Шу оқшом биз, бўйдоқлар куёвлик бахтига муяссар бўлган бу содда, тўпори йигит билан жуда узоқ суҳбатлашдик.

Орадан кўп ўтмай, бўлинмамиз мусаффо, салқин тонларнинг бирида чексиз қум уммонининг 191-майдонча аталмиш гўшасига етиб келди. Биз деворларидан ғир-ғир шамол ўтиб, тунда томидан юлдуз кўринадиган бир чордеворга жойлашдик. Чордевор бу ердан юз қадам нарида жойлашган 191-жанговар қитъалараро ядро ракетаси комплексини барпо этиб, яқинда жўнаб кетган ҳарбий қурувчилар ротасининг вақтинчалик манзили экан. Қулол мундида сув ичади, деганларидек, санокли дақиқалар мобайнида Америка қитъасига ета оладиган замонавий жанговар ракета комплекси барпо этган ҳарбий қурувчилар яшаган, энди биз истиқомат қилишимиз лозим бўлган маскан чўчқахонадан кам фарқ қиларди.

ЗАЩИТА РОДИНЫ – СВЯЩЕННЫЙ ДОЛГ

ТРИ ЧЕМПИОНА В ОДНОЙ ВОИНСКОЙ ЧАСТИ

“ Служить в рядах национальной армии всегда было делом чести и достоинства. Каждый раз, общаясь с молодыми солдатами, мы убеждаемся в том, что они являются представителями счастливой молодежи Узбекистана. Ведь только самые достойные защищают нашу Родину. Три героя нашей статьи служат в воинской части, расположенной в Зангиатинском районе Ташкентской области. Как оказалось, все три солдата – чемпионы!

Бу ўринда жанговар ракета комплекси ҳақида сизда тасаввур ҳосил бўлиши учун қисқача маълумот беришимга тўғри келади.

Жанговар ракета комплекси ер қаърига 40–45 метр кириб кетган «стакан», унга туташ неча ўнлаб ер ости хоналари, электр станцияси ва бошқа ёрдамчи хизматлар учун керакли ускуна, анжомлардан иборат. Хоналарнинг бир қисми ракетани учуришга, бир қисми ер ости навбатчилигидаги аскарларга хизмат қиларди. Хоналарнинг бирида ракетани учурувчи кнопка жойлашар, унинг ёнида офицерлар туришар ва бу ердан Москва, Бош штаб билан тўғридан-тўғри алоқа мавжуд эди. «Стакан»да эса бизга душман мамлакатнинг қайсидир шахрини бир неча дақиқада кунпаякун қилишга қодир ракета сақланарди.

Ҳикоя қилаётганларим оддий аскарнинг ақли етиб, кўзи илғаган нарсалар. Ҳарбий техниканинг энг сўнгги ютуқларига асосланган бу даҳшатли қиргин қуроли ҳақида батафсил маълумот бериш ўша соҳа мутахассисларининггина қўлидан келади, холос. Менинг вазифам ва илинжим эса қуролланиш пойгасининг азобларини елкаларида кўтарган оддий ўзбек аскарларининг кечинмаларини кўрсатишдан иборат.

Хуллас, Бойқўнғирнинг энг олис гўшасидаги 191-майдонча қуриб бўлинган, лекин ҳали унга жанговар ракета ва каллак қўйилмаган, ана шу вазифани амалга ошириши лозим бўлган ҳарбий ва фуқаро мутахассисларга бўлинмамик кўмаклашиши керак эди. Биз асосан қора ишларни бажарардик.

191-аталмиш бу лаънати майдонча қисминдан неча юз чақирим олисида бўлиб, хат-хабар 20–25 кунда бир маротаба олиб келинар, боз устига, қорин тўйдириш аҳволи ҳам ҳаминқадар эди.

Тўрт томон яйдоқ чўл. На кино, на хат-хабар, на газета-журнал бор. Кучимиз фақат тўртта-бешта бўлиб, чақчақлашишга етар, сўхбатларнинг асосий мавзуси ўй, бош қаҳрамонлари юрагимизга яқин кишилар эди.

Ундан хат-хабар жуда кечикиб келиши бизни зериктирар, айниқса, хотинидан анчадан бери мактуб ололмаётган Шерназар жуда сиқиларди.

Аввалига йигитлар унинг қийналаётганига унчалик эътибор қилишмади. Лекин орадан икки ой ўтиб ҳам Шерназар хотинидан хат олмагач, уни очикдан-очик мазах қилишга ўтдик.

Хотин зоти нима эканини ва бу мавжудот вақти келиб, айрим шўрлик эркакларни не қўйларга солиши мумкинлигини ўшанда билмаган биз, бўйдоқлар бечора Шерназарни йиғлатардик.

– Нима, у сенинг юзингдан ой кўрибдими, бирортасининг этагини тутиб кетгандир-да... – дердик биз.

– Уйга борсам, уни нима қилишни ўзим биламан, – дерди Шерназар бўғилиб.

– Хў-ў-ў-ш? Нима қиласан?

– Ўзим биламан, ўзим, аҳмоқлар, эшаклар, ваҳшийлар! – Шерназар хўнграб йиғлаганича, даврадан қочиб кетар, кеч тушгунча чўлда тентираб юрар, ҳатто, айрим пайтларда кечки овқатга ҳам келмасди. Биз уни қийнаб ҳузур қилардик. Лекин ўз навбатида, таниш қизлардан хат ололмаётган бошқа йигитлар, жумладан, ўзим ҳам ғамгин тортардим ва мен Шерназарни юпатишга ҳаракат қилардим. Шерназар юпанмас, тонггача «уф» тортиб, ўринда ағанаб чиқарди.

Ниҳоят, 191-майдончадаги ҳаётимизнинг учинчи оғи охирларида Шерназар хотинидан бирданига бир даста хат олди. Биз Шерназар қувончдан эсини йўқотиб қўяди ёки яна йиғлаб юборади, деб ўйлагандик. Йўқ, Шерназар синиққина жилмайиб, мактубларни олди-ю, чўнтагига солиб, биздан нари кетди. «Қани, ўқи-чи, хотининг нима деб ёзибди?» деган саволларга парво қилмади. Шундан сўнг хизмат тугагунча, у бировга кўнгил очмади. Оломон унинг қалбидаги энг соф, энг боқира туйғуларни ҳақоратлаган, топтаган эди...

• Рядовой Асадбек Туланбоев родился и вырос в Учкурганском районе Наманганской области, является двукратным чемпионом Республики Узбекистан по рукопашному бою, не раз завоевывал призовые места на международных турнирах и чемпионатах. Активно участвует в жизни воинской части.

– Рукопашным боем я увлекся благодаря своему младшему брату, – говорит Асадбек. – Однажды он пригласил меня в спортивный зал, где проходили тренировки. После школы мы с братом часто посещали зал, я даже не заметил, как это мое увлечение стало повседневным. Поначалу, конечно же, было трудно войти в ритм рукопашного боя. Данный вид спорта включает в себя несколько видов боевых искусств, от того и требует больше усилий и тренировок. Но благодаря советам моего брата и наставлениям тренера Зайнобиддина Йулдашева справился со всеми трудностями.

Как говорит рядовой Асадбек Туланбаев, в воинской части созданы все необходимые условия как физического, так и духовного саморазвития. После службы в армии Асадбек и дальше собирается заниматься рукопашным боем, участвовать в крупнейших турнирах и соревнованиях, защищать честь нашей страны на международной арене.

• Рядовой Абдулазиз Алиев тоже из Наманганской области. После окончания школы начал профессионально заниматься футболом в специализированной футбольной академии клуба «Навбахор».

– Служба в армии по-настоящему дело чести и гордости каждого мужчины, – говорит Абдулазиз. – Благодаря армии я понял, для того, чтобы достичь цели, необходимо упорно заниматься над собой, соблюдать дисциплину, не оставлять дела на потом. В армии командиры учат нас не только военной теории, но и жизни, всегда выбирать правильный путь, заниматься тем делом, которое действительно доставляет удовольствие.

Как отметил рядовой Абдулазиз Алиев, воинскую часть часто посещают старшеклассники и это очень радует.

– Они знакомятся с воинской частью, мы, как их старшие братья, даем советы, на какие предметы надо «поднажать» в школе, чтобы потом было легче на службе. Знакомим с армейским бытом.

Абдулазиз, как и его отец, мечтает стать военнослужащим. В будущем планирует поступить в Академию Вооруженных Сил Республики Узбекистан. Его девиз быть достойным своих родителей.

• Рядовой Баходир Абдусаломов с детства мечтает стать военным летчиком. Он поставил перед собой цель – поступить в Высшее военное авиационное училище. Этот парень из Сурхандарьи до службы в армии занимался таэквондо WTF, становился чемпионом и призером на различных турнирах и соревнованиях.

– Армия – это ни с чем несравнимая школа жизни для мужчины, – начал разговор Баходир Абдусаломов. Здесь я приобрел настоящих друзей, стал более дисциплинированным. Армия – это жизнь по расписанию. Нас командиры учат управлять своим временем. Тот, кто контролирует свое время, обязательно достигнет успеха во всем.

– Для молодого человека, – говорит Баходир, – после армии открываются перспективы: он может дальше служить по контракту, устроиться на желаемую работу, и, конечно же, поступить в воен-

ное училище. Год в армии пролетает в один миг. Вроде как недавно приняли присягу, и вот уже через несколько месяцев пора прощаться.

Как вы и убедились, наши герои ставят высокую планку. Они пообещали нам учиться и работать над собой, чтобы обязательно достичь своих целей. А нам остается пожелать им только успехов в их жизненных путях.

Чингиз РАИМБЕРДИЕВ

Статья 52.

Защита Республики Узбекистан — долг каждого гражданина Республики Узбекистан. Граждане обязаны нести военную или альтернативную службу в порядке, установленном законом.

ЖАРАЁН

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ

Тошкент вилоятида жойлашган алоқачилар ҳарбий қисмида «Конституция – Бош қомусимиз» шиори остида очик эшиклар куни ўтказилди.

Унда Олмазор туманидаги 146, 185, 165, 191-умумтаълим мактабларининг бир гуруҳ ўқувчи ёшлари ҳарбий қисмда меҳмон бўлишиб, бу ерда ҳарбий хизматчиларнинг хизматни ўташ ва кундалик фаолиятлари учун яратилган шарт-шароитлар, мавжуд қурол-аслаҳалар, ҳарбий техникалар, озиқ-овқат турлари, кийим-кечаклар, спорт майдонлари ва жиҳозлари билан яқиндан танишди.

Тадбирда ҳарбий қисм муддатли ҳарбий хизматчиларининг қўл жанги, Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институти курсантлари «Фахрий қоровул» взводининг кўргазмалари чиқишлари ҳамда Мудофаа вазирлиги Махсус-авария тиклаш бошқармаси ҳарбий қисмининг «Импульс» ансамбли жамоасининг концерт дастури намойиш этилди.

А. АХМЕДОВ

МАЛАКА

Мудофаа вазирлиги тарбиявий ва мафкуравий ишлар органлари офицерлари учун «Ҳарбий хизматчиларда бузғунчи ғояларга қарши мафкуравий иммунитетни мустаҳкамлаш асослари» йўналишида икки ҳафталик малака ошириш курси ташкил этилди.

БУЗҒУНЧИ ҒОЯЛАРГА ҚАРШИ

31-модда.

Ҳамма учун виждон эркинлиги кафолатланади. Ҳар бир инсон хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эга. Диний қарашларни мажбуран сингдиришга йўл қўйилмайди.

– Мудофаа вазирлиги офицерларига университетимизда олган билимлари учун махсус сертификатлар топширилди. Мафкуравий майдонда бузғунчи ғояларга қарши курашувчи тажрибали ҳарбий хизматчиларни мамлакатимиз равнақи, юртимиз тинчлиги учун хизмат қиладиган кадрлар, дея айта оламиз, – дейди малака ошириш маркази директори, тарих фанлари номзоди Дурбек Раҳимжонов.

Халқаро ислом академияси малака ошириш марказида 60 нафар тингловчи «Давлат ва дин муносабатларининг ҳуқуқий асослари», «Ҳарбий хизматчиларда ёт ғояларга қарши иммунитетни шакллантиришда ахборот истеъмоли маданиятининг ўрни», «Мутаассиб гуруҳлар таъсирига берилишнинг психологик асослари ва уларни соғлом ҳаётга қайтариш усуллари», «Миссионерлик: моҳият, мақсад ва оқибатлар», «Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган ноисломий диний ташкилотлар ва уларнинг ўзига хос хусусиятлари» каби мавзуларда маърузаларни тингладилар. Шунингдек, малака ошириш курси давомида тингловчиларга «Имом Термизий», «Абдулла Авлоний» фильмлари намойиш қилинди. Ҳарбий хизматчилар турли зиёратгоҳларида бўлиб, дин соҳасида олиб борилаётган ислохотлар, маънавий-маърифий йўналишда қилинаётган ишлар билан ҳам танишдилар.

А. РЎЗИБОВ

ЁШЛАР САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг 29 йиллиги муносабати билан Наманган вилояти кенгаши томонидан ўтказилган байрам тадбирида вилоят ҳокими Ш. Абдураззоқов, Олий Мажлис Сенати аъзоси И. Нажмиддинов ҳамда бошқа давлат ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари, меҳнат фахрийлари иштирок этди.

– Мамлакатимизда ёш авлодни соғлом ва бақувват қилиб вояга етказишга жиддий эътибор қаратилаётгани боис, ташкилотимизда ҳам спортнинг техник ва амалий турларини ривожлантириш ва унинг аҳамиятини тушунтириш ишлари мунтазам олиб борилмоқда, – дейди вилоят кенгаши раиси, халқ депутатлари Наманган вилояти кенгаши депу-

тати Аҳмаджон Алаходжаев. – Шу билан бир қаторда янги спорт тўғараклари ҳам ташкил этилмоқда.

Тадбир давомида меҳмонлар ташкилот фаолиятига оид кўргазма, ёшларнинг чиқишлари, турли мусобақа ғолибларини тақдирлаш маросими, концерт дастурига гувоҳ бўлдилар.

Акбар АЛИ

ИМКОНЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЁШЛАР «ҒАЛАБА БОЕИ»ДА

Тошкент шаҳридаги «Ғалаба боғи» ёдгорлик мажмуасида Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Тошкент вилояти кенгаши, Тошкент ҳарбий округи, Жисмоний тарбия ва спорт бошқармаси ҳамкорлигида 3 декабрь – Халқаро ногиронлар куни муносабати билан Зангиота тумани ва Нурафшон шаҳридаги имконияти чекланган ёшларнинг истак ва орзуларини амалга ошириш мақсадида «Ҳеч ким меҳр ва эътибордан четда қолмайди» шиори остида тадбир ўтказилди.

Тадбир давомида меҳмонлар учун Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти курсантлари ҳамроҳлигида «Шон-шараф» давлат музейи бўйлаб экскурсия уюштирилди.

Яқунда болажонларга эсдалик совғалар топширилди.

Подполковник
Сардор АБДУСАМАТОВ

МУДОФААГА КЎМАКЛАШУВЧИ «ВАТАНПАРВАР» ТАШКИЛОТЛАРИДА

РЕКЛАМА ЎРНИДА

БАРКАМОЛ АВЛОД – КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

– Бундан кўзланган асосий мақсад эса, албатта, туманимиз ёшларини баркамол шахслар сифатида тарбиялаш ишларини бугунги кун талаби асосида ташкил этиш, – дейди ЎСТК бошлиғи Давронбек Қодиров. – Албатта, бу борада ўтказиб келинаётган оммавий ватанпарварлик тадбирлари ҳам яхши самара бермоқда. Ана шундай тадбирлардан бири яқинда «Ватанпарвар» ташкилоти ташкил этилганлигининг 29 йиллиги муносабати билан ўтказилди. Ушбу байрам тадбири спортнинг бир қанча турлари бўйича туманлар (*шаҳар*) ЎСТК раҳбарлари иштирокида ҳам ташкил этилди. Тадбир сўнггида фаолларни, спорт мусобақалари ғолибларини тақдирлаш маросими тантанали равишда ўтказилди.

Кези келганда таъкидлаб ўтиш жоизки, кейинги йилларда ташкилотда ҳайдовчилар тайёрлаш борасида ҳам кўпгина амалий ишлар қилинмоқда. Айни пайтда бу ерда «В», «ВС», «С», «D» ҳамда «Е» тоифали ҳайдовчилар тайёрланмоқда. Бугун замонамизнинг шиддат билан ривожланиб бориши ҳайдовчи тайёрловчи мактаблар фаолиятини ҳам бугунги кун талабларига жавоб беришга ундайди. Шу боисдан ҳам бўлажак ҳайдовчилар маънасини ошириш мақсадида бутун ўқитиш тизимини ўз ичига олган анимация эффектлари, электрон ўқув-услубий қўлланмалар, ҳар бир синфхонасидаги инновацион видеопроекторлар, компьютерлар жамламаси, аудио ва видео кузатув тизимлари ҳамда замонавий русумдаги ўқув автомобиллари билан таъминланганлиги ходимларнинг эндиликда самарали меҳнат қилишлари учун янада кенг имкониятларни яратди.

Баркамол авлод ҳақида сўз борганда, албатта спортнинг ўрни ҳам бекиёс. Шу боис ёшлар ўртасида спортнинг техник ва амалий турларини ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айни пайтда ЎСТКда фаолият кўрсатаётган ҳаво милтиғидан ўқ отиш, ёзги биатлон ҳамда авиамодель каби спорт секцияларида 36 нафар ёш спортчи мунтазам шуғулланмоқда. Ўз навбатида клуб аъзолари – спортчилар ташкилот нуфузининг юксалишида ўзларининг муносиб ҳиссаларини кўшмоқда.

Ёш авлоднинг келажақда жисмонан соғлом, маънан баркамол инсонлар бўлиб етишларига жиддий эътибор қаратиш бугунги куннинг долзарб вазифаларидан бири. Ҳар бир ўғил-қиз болалигиданоқ спортга ошно бўлиб, Ватанни асраб-авайлашга ўрганса, ўз-ўзидан улар қалбида элу юртга муҳаббат тўйғуси ҳам чуқур илдиз отиши шубҳасиз.

Акбар АЛЛАМУРОВ

“ Ёшларни ҳар томонлама етук ва баркамол қилиб вояга етказиш, ўғил-қизларимиз қалбида яратувчанлик ҳамда бунёдкорлик, шу билан бир қаторда, юрт ободлигига интилиш ҳиссини шакллантириш ҳар жиҳатдан устувор аҳамият касб этадиган масалалардан. Бундан роппа-роса 29 йил муқаддам ташкил этилган Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти ҳам бугунги кунда айна мақсадга хизмат қилувчи чоратадбирларнинг изчил ижросини таъминлашга ҳисса кўшмоқда. Хусусан, ташкилотнинг Хоразм вилояти кенгаши тасарруфидаги Урганч тумани ўқув-спорт техника клуби (*УСТК*) томонидан ҳам бундай ишлар кўламини ошириш мақсадида ватанпарварлик тарғиботи фаол тарзда олиб борилмоқда.

РЕГБИ

“ Мамлакатимизда регби-15 спорт турини янада оммалаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар нафақат аҳоли, балки ҳарбий хизматчилар ўртасида ҳам соғлом турмуш тарзини шакллантиришда ўзига хос ўрин тутди. Ўзбекистон терма жамоаси асосини ташкил этадиган Мудофаа вазирлиги Олий спорт натижаларини ривожлантириш (ОСНР) маркази жамоасига жанубий африкалик тажрибали мураббий Андре Нюманнинг таклиф этилгани ҳам мазкур спорт турини нафақат республикамизда, балки жаҳон миқёсига олиб чиқишга эътибор қаратилаётганининг исботидир.

Бундан ташқари, Қуролли Кучлар тизимида ҳам 2014 йилдан буён регби-15 бўйича Ўзбекистон чемпионати анъанавий тарзда ўтказилиб келинади. Шунингдек, ҳарбий хизматчилар ўртасидаги мудофаа вазири Кубоги учун очик чемпионат баҳсларини ҳам улар қаторида кўрсатиш мумкин.

Бу йилги мусобақанинг гуруҳ босқичида Мудофаа вазирлиги, Миллий гвардия ва Ички ишлар вазирлигидан жами ўнта жамоа иштирок этди. Мудофаа вазирлиги спорт маркази ўйингоҳида мудофаа вазири ўринбосари полковник Алишер Норбоев ва Ўзбекистон регби федерацияси бош котиби Қаҳрамон Жалилов, терма жамоа мураббийи Андре Нюман қатнашчиларга омад тилаган ҳолда чемпионатнинг биринчи ўйинига старт берилди. Унда мусобақанинг ўтган йилги ғолиби – Шарқий ҳарбий округнинг «Жасорат» ҳамда Чирчиқ олий танк кўмондонлик-муҳандислик билим юртининг «Танкчи» жамоалари ўзаро баҳс олиб борди. Қизиқarli ва мурасасиз кечган учрашув «Жасорат» жамоасининг 60:0 ҳисобидаги ғалабаси билан якунланди.

Чирчиқ олий танк кўмондонлик-муҳандислик билим юрти ва ОСНР маркази ўйингоҳларида бўлиб ўтган гуруҳ босқичи учрашувларидан сўнг ярим финалчилар номи аниқланди. Ўз гуруҳларида биринчи ва иккинчи ўринларни қўлга киритган «Жасорат», «Лочин», Мудофаа вазирлиги Олий спорт натижаларини ривожлантириш

МУРОСАСИЗ МУСОБАҚАДА КУЧЛИ СТАРТ

Мақола асосида тайёрланган видео роликни томоша қилиш учун QR-коднинг сканер қилинг.

маркази, Миллий гвардия терма жамоаси финал йўлланмаси учун майдонга тушадиган бўлди. Унда ғалаба қозонган икки жамоа Ўзбекистон чемпионатининг бу йилги мавсуми ғолиблиги учун баҳс олиб борди.

Гуруҳ босқичи натижалари:

А гуруҳи. 1-тур. «Жасорат» (ШҲО) – «Танкчи» (ЧОТҚМБЮ) – 60:0. ОСНР маркази – «Истиклол» (ЖҲМҲО) – 31:0.

2-тур. «Жасорат» – «Афросиёб» (МҲО) – 22:0. ОСНР маркази – «Танкчи» – 30:0.

3-тур. «Жасорат» – ОСНР маркази – 30:0. «Истиклол» – «Афросиёб» – 5:11.

4-тур. «Афросиёб» – «Танкчи» – 53:0. «Жасорат» – «Истиклол» – 10:0.

5-тур. «Истиклол» – «Танкчи» – 52:0. ОСНР маркази – «Афросиёб» – 12:0.

В гуруҳи. 1-тур. «Лочин» (ТҲО) – Миллий гвардия терма жамоаси – 28:12. ИИВ терма жамоаси – «Аждар» (ҲҲМҚ ва ҲҲК) – 24:12.

2-тур. «Лочин» – ИИВ терма жамоаси – 42:0. «Баркамол» (Қуролли Кучлар академияси) – «Аждар» – 10:0.

3-тур. Миллий гвардия терма жамоаси – ИИВ терма жамоаси – 34:5. «Лочин» – «Баркамол» – 22:0.

4-тур. Миллий гвардия терма жамоаси – «Баркамол» – 0:0. «Лочин» – «Аждар» – 41:0.

5-тур. Миллий гвардия терма жамоаси – «Аждар» – 30:0. ИИВ терма жамоаси – «Баркамол» – 5:8.

Чемпионат ғолиби ким бўлди? Буни газетамизнинг кейинги сонидан билиб олишингиз мумкин.

Асрор РЎЗИБОЕВ,
«Vatanparvar»

ПАРЛАМЕНТ МАЪҚУЛЛАДИ

Эрон парламенти мамлакатнинг ядровий фаолиятини фаоллаштириш тўғрисидаги қонуннинг умумий қоидаларини тасдиқлади, деб хабар қилади РИА Новости. Агентлик маълумотига кўра, бу қоидалар 251 нафар депутат томонидан маъқулланган. Эронлик таниқли физик олим, ядровий тадқиқотлар раҳбари Муҳсин Фахризодиннинг ўлдирилиши мазкур қонун лойиҳасининг тезкор тартибда кўриб чиқилишига сабаб бўлган. Парламент аъзолари қонун лойиҳасининг алоҳида қоидаларини ҳам муҳокама қилишлари кўзда тутилган.

ОЛИМПИАДА ҚИММАТЛАШМОҚДА

2021 йилда Токиода бўлиб ўтадиган ёзги Олимпия ўйинлари ташкилотчилари коронавирусга қарши кураш учун кўшимча 100 миллиард иена (960 миллион доллар) сарфлашига тўғри келади. Бу маблағлардан кўшимча тиббий ускуналар харид қилиш ва тест тизимини ташкил этиш учун фойдаланилади. Эслатиб ўтамыз, мазкур Олимпия ўйинлари 2020 йилнинг 24 июль – 9 август кунлари ўтказилиши лозим эди, аммо пандемия сабабли бир йилга сурилган ва 2021 йилнинг 23 июль – 8 август кунлари ўтказилади.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

РЕКОРДЧИ ЖИРАФА

Квинсленд штатининг Бирва шаҳридаги ҳайвонот боғида Гиннеснинг рекордлар китобига киритилган Форрест номли жирафа яшайди. Унинг бўйи беш ярим метрдан

иборат, деб хабар беради «Uри» агентлиги. Ҳайвонот боғига Ирвин Бинди оиласи эгалик қилади. «Бизнинг қадрдон Форрестимиз дунёдаги энг баланд бўйли жирафа сифатида Гиннеснинг рекордлар китобига киритилди! Биз баланд бўйли жониворимиз билан фахрланамиз, унинг катта ва меҳрибон юраги бор», деб ёзади Ирвин.

ХОРИЖ АРМИЯЛАРИДА

АНГОЛА РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚУРУҚЛИКДАГИ ҚЎШИНЛАРИ

“ Африка қитъасининг жануби-ғарбида, Атлантика океани соҳилида жойлашган, майдони бўйича кенг ҳудуд ва фойдали қазилмаларнинг улкан захираларига (шу жумладан, нефть ва олмос захираларига) эга бўлган Ангола Республикаси тропик Африкадаги энг бой мамлакатлардан бири ҳисобланади. Ўтган асрнинг 70 – 80-йилларида бу мамлакат собиқ Иттифоқнинг яқин ҳамкорларидан бири бўлган ва бу орқали ундан катта миқдорда жанговар техника ва қуроллар олган. Уларнинг аксарият қисмидан ҳозирда ҳам фойдаланилмоқда. 1975 – 2002 йилларда Анголада фуқаролар уруши ва шу билан бир вақтда (1975 – 1988 й.), Жанубий Африка Республикасига қарши уруш кечган. Катта йўқотишлар ва вайроналарга қарамай, мамлакат армияси ҳар икки урушда ҳам ғолиб бўлган.

Мамлакатнинг ҳарбий-сиёсий раҳбарияти миллий Қуролли Кучларни ривожлантиришга катта эътибор қаратиб келмоқда. Бунга қўшни Конго Республикасида ҳукм сураётган бекарор вазият ҳамда ўзини тарихий партия деб ҳисобловчи Ангола озодлиги миллий fronti (ФНЛА)нинг сиёсий майдонда алоҳида ўрин талаб қилаётгани сабаб бўлмоқда. Шу туфайли ҳам Қуролли Кучлар мамлакат хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлигининг ишончли кафолати, ҳукуматнинг ички сиёсий вазиятни назорат остида ушлаш ва барқарорликни таъминлаш масалаларидаги асосий таянчи, шунингдек, минтақавий сиёсатдаги самарали восита, деб ҳисобланади.

Ангола Қуролли Кучларининг асосий ва энг кўп сонли (104 минг кишидан зиёд) тури ҳисобланувчи Қуруқликдаги қўшинлар ўз жанговар имкониятлари бўйича зарурат юзага келган вақтда мустақил равишда, шунингдек, Қуролли Кучларнинг бошқа турлари билан ўзаро ҳамкорликда душман қўшинларига қақшатқич зарбалар бериш ва унинг ҳудудини эгаллаш мақсадида ҳужумлар уюштириш, душман ҳужумларини бартараф қилиш, шу жумладан унинг ҳаво ва денгиз десантга қарши кураш олиб бориш қобилиятига эга. Тинчлик даврида эса бу турдаги қўшинлар зиммасига мамлакат ҳудудини ички ва ташқи хавф-хатарлардан ҳимоя қилиш, бўлинмаларнинг эҳтимолий душман агрессиясини бартараф этишга доимий шайлигини таъминлаш, бошқарув органлари ва қўшинларни жанговар ҳаракатлар олиб боришга тайёрлаш, мамлакат инфратузилмасини тиклаш ва тегишли ҳудудларни миналардан тозалаш, халқаро ташкилотлар доирасидаги тинчликпарварлик ва инсонпарварлик операцияларида иштирок этиш, шунингдек, авария, ҳалокат ва табиий офатлар оқибатларини бартараф қилиш, қонунийлик ва ҳуқуқий тартиботни таъминлаш борасидаги махсус топшириқларни бажариш, давлат чегараларини кучайтириш тадбирларида иштирок этиш каби вазифалар юкланган.

Мамлакат ҳудуди бешта ҳарбий округ – «Марказий», «Шимолий», «Жанубий», «Шарқий» ҳамда «Кабинда» ҳудудий округига ажратилган. Ҳар бир округ ихтиёрида 1-2 тадан пиёдалар дивизияси бўлиб, улар таркибда мотопиёдалар ва пиёдалар бригадалари бор. Шунингдек, алоҳида танк ва артиллерия бригадалари ҳам ташкил этилган бўлиб, улар пойтахт Луанда шаҳрида жойлашган. Ташкилий жиҳатдан Қуруқликдаги қўшинлар бронетанк, мотопиёдалар ва пиёдалар бўлинмалари, шунингдек, жанговар ва фронт орти таъминоти қисмларидан ташкил топган. Жанговар таркибда 11 та алоҳида бригада (5 та

пиёдалар, 4 та мотопиёдалар, танк ва артиллерия), 2 та алоҳида батальон (махсус вазифаларни бажарувчи ва ҳарбий полиция) ҳамда таъминот қисм ва бўлинмалари мавжуд. Қўшинга қарашли қуроллар ва жанговар техника таркибидан 340 тагача танк (Т-54, -55, -62 ВА -72), 250 дан ортиқ зирҳли жанговар машиналар (БМП-1 ва -2, БТР-80), 470 га яқин артиллерия тўплари, 740 дан зиёд турли калибрдаги миномётлар ва 360 та зенит воситаси жой олган.

Дивизия Қуруқликдаги қўшинларнинг асосий тактик қўшилмаси ҳисобланади. Хусусан, пиёдалар дивизияси (11 минг киши) 2 та пиёдалар ва битта мотопиёдалар бригадаси, дивизия бўйсунувидаги қисм ва бўлинмалардан ташкил топган. Дивизия бўйсунувидаги ҳарбий қисм ва бўлинмалар таркибига артиллерия ва зенит-ракета полки, танкка қарши

дивизион, алоқа, разведка, муҳандислик-сапёр, таъмирлаш-тиклаш, моддий таъминот ва тиббиёт батальонлари, шунингдек, радиокимёвий кураш-ҳимоя, қўриқлаш ва таъминот роталари киради.

Бу турдаги қўшинларда хизмат қилиш учун 18 дан 30 ёшгача бўлган жисмонан соғлом эркак фуқаролар қабул қилинади. Фуқаролар ҳарбий хизматга 2 йил муддатга чақирилади, шунингдек, кўнгиллилар ўртасида қисқа муддатли (16 – 24 ой) ва узок муддатли (3–5 йил) шартнома бўйича танловлар ўтказилади.

Қуруқликдаги қўшинларни офицер кадрлар билан бутлаш асосан Лобиту шаҳрида жойлашган Умумқўшин офицерлар мактаби томонидан ҳамда резервдаги офицерлар ҳисобига амалга оширилади. Шунингдек, бу турдаги қўшинларга қарашли ўқув муассасалари қаторидан Ангола ҳарбий академияси, А. Нето номидаги университет, қурол тизимларининг кичик мутахассислари мактаби, механик-ҳайдовчилар тайёрлаш маркази, сержантлар мактаби, тил тайёргарлиги маркази, фронт орти кичик мутахассисларини тайёрлаш мактаби ва 3 та ўқув маркази жой олган.

Шуни таъкидлаш жоизки, танк ва зирҳли техника парки анча катта, аммо уларнинг аксарияти ҳозирга келиб анча эскириб қолган машиналардан иборат. Узок муддат давомида фойдаланилган, сифатсиз хизмат кўрсатиб келинган қурол ва жанговар техниканинг асосий қисми ҳозирга келиб сафдан чиққан ёки капитал таъмирлашни талаб этади. Керакли замонавий қуроллар харид қилиш учун молиявий имкониятларнинг чегараланганлиги сабабли мавжуд ҳарбий техникани модернизациялаш ва тиклаш, улардан фойдаланиш муддатини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бронетанк ва автомобиль техникаси, артиллерия тизимлари, ўқотар қуролларни таъмирлаш, авиация техникасига хизмат кўрсатиш марказларини ташкил қилиш устувор вазифалардан бири ҳисобланади.

Сўнгги йиллар мобайнида ҳарбий-техник ҳамкорлик доирасида Белоруссиядан «Квадрат» типдаги зенит-ракета комплексининг 2 та батареяси, 10 та 203 мм.ли ўзиорар тўп, 8 та 152 мм.ли гаубица, 7 та қўмондонлик-штаб машинаси, Болгариядан 250 та БТР-80 ва БТР-80А, 31 та БТР-70, Хитойдан 105 мм.ли тўп билан жиҳозланган 30 та жанговар машина, 4 та техник ёрдам кўрсатиш машинаси ва 2 та қўмондонлик-штаб машинаси харид қилинган. Шунингдек, Хитойдан «Хунци-7В» ва «Цянвэй-2» типдаги зенит-ракета комплексларининг модернизацияланган вариантларини харид қилиш режалаштирилган.

П. САЙДИВАЛИЕВ тайёрлади.

ҚУРУҚЛИКДАГИ ҚЎШИНЛАР

Умумий сони – 104 минг киши

РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев Евроосиё иқтисодий комиссияси коллегияси раиси Михаил Мясникович билан видеоконференция ўтказди. Суҳбатдош-

лар ташкилот доирасида амалга ошириляётган ишларнинг бугунги ҳолати ва уни ривожлантириш истиқболлари бўйича фикр алмашди. Бундан ташқари, 2021 йилда Евроосиё иқтисодий кенгашига раислик қилиш Қозоғистонга топширилиши билан боғлиқ масалага ҳам алоҳида эътибор қаратиб ўтилди.

ҚЎШМА ЛОЙИХАЛАР

Туркменистон Президенти Гурбангули Бердимухамедов ва Афғонистон Президенти Ашраф Ғани ўртасидаги телефон орқали мулоқотда икки томонлама

ўзаро алоқаларга оид муҳим масалалар, шу жумладан Туркменистон–Афғонистон–Покистон–Эрон газ қувури, Туркменистон–Афғонистон–Покистон юқори вольтли электр линияси ва оптик толали алоқа линияси сингари қўшма лойиҳалар, шунингдек, Афғонистонга инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш масаласи муҳома қилинди.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

ЯНА БИР ТЕРРОРЧИЛИК АКТИ

Афғонистоннинг Бамиан вилоятидаги Бамиан шаҳри марказида жойлашган бозор ҳудудида террорчилар томонидан қўйилган иккита магнит бомбаси

портлаши натижасида камида 17 киши ҳалок бўлган, 50 нафардан ортиқ фуқаролар турли даражадаги тан жароҳатлари олган, деб хабар қилади Tolo News агентлиги. Шунингдек, бозор яқинида жойлашган меҳмонхонага ҳам жиддий зарар етказилган. Ҳозирча мамлакатдаги ҳеч бир террорчи гуруҳ бу портлашга алоқадорликни ўз бўйнига олмаган.

МИНТАҚАДА

МУДОФААГА КЎМАКЛАШУВЧИ «ВАТАНПАРВАР» ТАШКИЛОТЛАРИДА

РЕКЛАМА ЎРНИДА

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ КЕНГАШИ ТАСАРРУФИДАГИ ДЕҲҚОНОБОД ТУМАНИ ЎҚУВ-СПОРТ ТЕХНИКА КЛУБИ ЖАМОАСИ

мамлакатимиз тинчлиги ва чегараларимиз дахлсизлигини таъминлаш учун матонат билан хизмат қилаётган Ватан ҳимоячиларини, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасида фаолият олиб бораётган мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти ходимларини ҳамда барча юртдошларимизни давлатимиз Бош қомуси – Конституциямиз қабул қилинганлигининг 28 йиллик байрами муносабати билан самимий табриклайди.

Ушбу айём хонадонингизга файзу барака олиб келсин!

Фурсаддан фойдаланиб, «Ватанпарвар» ташкилоти Деҳқонобод тумани ўқув-спорт техника клуби жамоаси тумандаги ҳайдовчилик касбини эгалламоқчи бўлган барча ёшларни «В», «ВС», «С» ҳамда «Е» тоифали ўқув курсларига таклиф этади.

Манзилимиз: Деҳқонобод тумани Қорашина шаҳарчаси Мамат Аҳмедов кўчаси, 1-уй.
Телефон: 93-900-18-22; 90-639-62-03.

MURUVVATLI ILON

(Davomi. Bosh gazetaning o'tgan sonida)

Qirolning shunaqangi qovurilgan o'rdak go'shti yegisi kelib ketibdiki, hatto og'zidan so'lagi oqibdi.

– Hoy, mulozimlar! – qichqiribdi qiro. – Qornim och! Anavi o'rdakni tutib, darrov qovuringlar!

Buni eshitishi bilan Bartek o'zini qirolning oyog'iga tashlab, yalina ketibdi:

– Marhamatli qiro, o'rdagimni o'ldirmang!

Kulbaiyi vayronamdan sut, qora non va bir qop un topiladi. Xudo xayringizni bersin, xohlagancha yeng, iching, ammo o'rdagimga tegmang. O'zim uni papalab o'stirdim, burgutdan omon saqladim, sovuqdan asradim.

– Qirolning gapini ikki qilishga qanday jur'at etding, qulvachcha?! – o'kiribdi qiro yertepib.

– Hoy, mulozim, o'rdakni tut!

Itokatkor mulozimlar sho'rlik o'rdakchani tutamiz deb hovlining u boshidan bu boshiga yugura ketishibdi.

– Endi nima qildim? Sho'rim quridi, – o'ylabdi Bartek.

Qiro esa unga yeb qo'ygudek qarab, mo'ylovini dahshatli uchirarmish. Birdan dehqon yigit tojli ilonni eslab qolibdi-yu, sehnini sinab ko'rishga qaror qilibdi. Yerdan gavdasini ko'tarib, hushtak chalibdi. Hushtak tinar-tinmas kuchli dovul turibdi. Dovul hamma narsani uchirib, dumalatib yuboribdi. Bartek mundaq qarasa, qiro havoda parvoz qilib yuribdi, orqasidan qirmizi libosi hilpirab ketyapti. Askarlar bo'lsa, kuzgi xazonday shamolda har tomonga to'zib, uchib yurganmish. Birovi tomda o'mbaloq oshsa, birovi daraxt ustida chirpirak bo'lib yurganmish. Bu vaqt dovul qirolni ham ko'tarib tomga olib chiqib ketibdi. Qirol yiqilib tushmaslik uchun tomga mahkam yopishib olib, ovozin boricha:

– Qorovul! Yordam ber! Hoy mulozimlar, qayoqdasanlar? – deb baqirarmish.

Mulozimlarini ham dovul uchirib ketib, qirolning yonidan o'tib ketishayotganmish.

– Yordam bering! – deb dod solarmish qiro, biroq befoyda. Birov yordamga kelay demabdi. Bartek bo'lsa, qirolning biqinidan tutib olib, maza qilib qah-qah otib kulibdi.

– Xo'sh, qiro, – debdi u, – tag'in ham o'rdagimga ko'zingni ola qilasanmi? Qani, o'rdagimga

tegmayman deb, ont ich! Ont ichsang, dovulni to'xtataman-u, sen ham yerga qaytib tushasan.

– Menga o'rdagingning keragi yo'q, – debdi nafasi tiqilib qiro. – Xudo xayringni bersin, shamolni to'xtat!

Bartek bir hushtak chalgan ekan, hammayoq tinchib qolibdi, hatto daraxtning bargi ham qilt etmasmish. Qiro tomnan tushar-tushmas chiyillagan ovozda qichqiribdi:

– Hoy, mulozimlar! Anavi xudobezorini bog'langlar, o'rdakni esa tushlikka qovurib kelinglar!

– Hali qirolik so'zini berganing shumi? – debdi Bartek. – Ha, chuchvarani xom sanabsan!

Shunday deb, u quloqni teshib yuborguday qilib uzun hushtak chalibdi. Hushtak ovozi tinar-tinmas chaqmoq chaqib, momaqaldiroq gumburlabdi, xuddi yer yorilib, osmon to'g'ri qiro bilan mulozimlari ustiga ag'darilib tushayotgandek bo'laveribdi.

Qo'rqib ketgan qiro bilan mulozimlari g'ujanak bo'lib olishibdi, qochib yashirinlashga biron pana joy ham yo'q emish: chor atrofni olov yamlab, hali-beri butun borliqni kuydirib kul qiladiganmish.

Yuragi yorilgan qiro yana yalinib-yolvora boshlabdi. Bartek bu safar ham qirolning gapiga ishonibdi.

Tog'larda momaqaldiroq ovozi tinar-tinmas qiro Bartekning qo'llarini bog'lab, o'rdagini qovurishga amr qilibdi.

– Endi, shohim, o'zingdan ko'r! Shafqat so'rab, yalina ko'rma, – debdi azbaroyi g'azablangan Bartek va qattiq hushtak chalibdi.

Sharros yomg'ir quyibdi. Osmondan xuddi daryo toshib tushayotganday bo'libdi. Qiro saroy a'yonlari bilan burnigacha suvga botib turar, suv esa ko'paygandan ko'payib, hali zamon hammasini g'arq qilib yuboradigandek bo'libdi. Bartek esa quruq joyda turib, ularni tomosha qilar va qah-qah otib kular emish.

– Bartek, insof qil! Yomg'irni to'xtat! – suv yutib qichqiribdi qiro. – Menga o'rdaging kerak emas. Chin qirolik so'zim!

Lekin Bartek qirolning so'ziga ishonmabdi, axir bir emas, ikki marta laqillatdi-da. Shunda saroy ahllari Bartekka yalina ketishibdi, hamma ayb qirolda, bizning gunohimiz nimada, deb omon qoldirishini so'rashibdi. Bartekning ularga rahmi

kelib, yomg'irni to'xtatibdi. Ko'z ochib-yumguncha suv yerga singib ketibdi, bulutlar tarqalibdi, quyosh charaqlab ko'rinibdi-yu, yerlar quriy boshlabdi. Qiro qirmizi choxonini shoxga olib qo'yishni amr etibdi. Choxon qurigandan keyin a'yonlar uni olib, Bartekning yelkasiga solishibdi. Keyin qirolning boshidan ukparli tojni ham olishib, uni ham Bartekka in'om qilishibdi.

– Bizga sen qiro bo'lg'in! Hammadan insofli, hammadan qudratli ekansan! – deyishibdi jangchilar. – Yur, keddik poytaxtga, taxtga o'tir-da, adolat bilan davlatni boshqar.

Bartek tarang qilib o'tirmabdi. Irg'ib qirolning otiga minib, bir tomonga og'ib qolgan tojni to'g'rilabdi. Jo'nash ishorasini qilib, o'rdakchasini qo'lga olib, sap-sariq tumshuqchasidan o'pib qo'yibdi. Shu payt uning oldida o'rdak emas, sohibjamol malika o'tirganmish. Malika tilga kirib: – Jodugar kampir meni o'rdakka aylantirib qo'yg'an edi, sen esa meni bir falokatdan asrab qolding, – debdi mungli ohangda va Bartekning yelkasiga boshini qo'yibdi.

Ular poytaxtda qiro va qirolicha bo'lib, saroyda davr-u davron surishib, baxtli hayot kechirishibdi.

«Jahon xalqlari ertaklari»
kitobidan olindi.

65-modda.

Farzandlar ota-onalarning nasl-nasabidan va fuqarolik holatidan qat'i nazar, qonun oldida tengdirlar.

Onalik va bolalik davlat tomonidan muhofaza qilinadi.

Labirint

Ranglar jilosi

Sahifani M. MAHKAMOVA tayyorladi.

ҚУВНОҚЛАР ВА ЗУККОЛАР

ЕНГИЛ ЮМОР, НОЗИК ҚОЧИРИМЛАР

“ Кўнгилочар тадбирлар инсонга хуш кайфият улашиши бор гап. Ана шундай лаҳзаларда ҳаётга бўлган муҳаббатингиз, яшашга бўлган иштиёқингиз ортади.

«Хикматлар хазинаси» китобини варақлаб, шундай хикматга дуч келдим: «Кулишни билмайдиган одам бахтсиздир. Кулги – бу ақлнинг шодлиги, табассум эса қалбнинг шодлигидир». Ҳа, кулгининг ҳаётимизда аҳамияти беқиёс. У ўтаётган кунларимизга мазмун бахш этади, инсонни ҳаётдан завқланишга ўргатади. Шунинг учун ҳам чарчаганимизда ёки бирор нарсадан хафа бўлганимизда, кўнглимиз хушчақчақ давраларни тусайди. Шубҳасизки, умрини Ватан ҳимоясидек шарафли ишга бағишлаган ҳарбий хизматчиларнинг ҳаётида ҳам кулги ва мутойибанинг алоҳида ўрни бор. Зеро, «Яхши дам – меҳнатга ҳамдам», деб бежиз айтилмайди.

Ҳар соҳада фаол ҳарбий хизматчиларимиз кулдириш бобида ҳам тенгсиз эканликларини ҳарбий округлар ва олий ҳарбий таълим муассасалари ўртасида ўтказилган «Қувноқлар ва зукколар» кўрик-танловининг финал босқичида намоиш қилишди. Билим-

донлик, топқирлик ва маҳорат беллашуви бўлган мазкур ўйинда жамоалар саҳна кўриниши орқали кундалик ҳаётимизда учраб турадиган, шу билан бирга, ҳарбий хизматчиларнинг ҳаётига оид энг қизиқарли ва юморга бой лавҳаларни томошабинлар эътиборига ҳавола қилишди. Маҳоратли актёрлар каби роль ижро этаётган йигитларга қараб, «ҳар бир инсонда иқтидор ва истеъдод бўлади. Фақат уни юзага чиқариш лозим», деган сўзлар қанчалик ҳақиқат эканлигига амин бўлдик. Ҳарбийларимиздаги бу сифатлар айниқса, «Пандемия даврида онлайн ҳарбий хизмат», «Уйга вазифа», «Ҳарбий қисмдаги меҳмон» номли шартлар давомида юзага чиқди.

Шу ўринда эътиборингизни бир жиҳатга тортсам. Барчангизга маълумки, миллий армиямиз сафларига ҳарбий хизматни муқаддас бурч деб билган энг сара ўғлонлар олинади. Мазкур беллашув ҳам гўё бу ҳолатни аниқ-равшан намоён қилди. Зеро, Ватан ҳимоячиларининг шарафли касбига бўлган чексиз меҳр, ифтихор туйғулари беллашувнинг деярли барча шартларида ёрқин акс этди. Айниқса, иштирокчилардаги ижодкорлик маҳорати, энгил юморга йўғрилган нозик қочиримлари ҳакамлар ҳайъатининг эътирофига сазовор бўлди.

– Ҳарбий хизматчиларнинг санъаткорлик маҳорати таҳсинга сазовор. Улар томонидан талқин қилинган ҳар бир образда юксак ижодкорлик уфуриб турибди, – дейди ҳакамлар ҳайъати аъ-

зоси Мудофаа вазирлиги Маънавият ва маърифат маркази ҳузурдаги «Турон» давлат ҳарбий театри бадиий раҳбари Сайфиддин Мейлиев. – Шунинг учун ҳам беллашувлар жуда қизиқарли кечди. Вақт қандай ўтганини сезмадик. Биз тинчлигимиз ва осойишталигимиз қалқони бўлган Ватан ҳимоячилари орасида ҳар томонлама билимли, қобилиятли ва истеъдодли ўғлонлар кўплигидан хурсандимиз.

Беллашув ниҳоясида ҳакамлар ҳайъати жамоаларнинг барча шартлар бўйича тўплаган балларини умумлаштириб, ғолиб жамоаларни эълон қилди. Унга кўра, ҳарбий округлар миқёсида Тошкент ҳарбий округининг «Оловли қалқон» жамоаси 1-ўринни қўлга киритди. 2-ўринни Шарқий ҳарбий округнинг «Дода», 3-ўринни эса Тоифаланган объектларни кўриқлаш қўшинлари қўмондонлигининг «Ажрал-сак-да биргамиз» жамоалари эгаллади. Олий ҳарбий таълим муассасалари ўртасида эса 1-ўринга икки жамоа – Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юртининг «Қувноқ танкчилар» ва Қуrolли Кучлар академиясининг «Ўзбегим» жамоалари лойиқ топилди. 2-ўринни Ахборот коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институтининг «Жентльменлар», 3-ўринни Ўзбекистон олий ҳарбий авиация билим юртининг «ВВС» – Ватанимиз ворислари саҳнада» жамоаси эгаллади.

Майор
Гулнора ҲОЖИМУРОВА

БИР ЧИМДИМ

Сўзиниш нимага кераклигини мен тушунмайман, бировнинг таъбини хира қилмоқчи бўлсанг, унга у тўғридаги бирор-бир ҳақиқатни айтсанг етарли.

Фридрих НИЦШЕ

БИЛАСИЗМИ?

Бу қуролни ихтиро қилишга гала-гала қушлар сабаб бўлган. Шу қурол пайдо бўлганидан кейин қушлардан ёппасига қутулишнинг йўли топилди. У қайси қурол?

Жавоб: пүлмёт

БИЛАСИЗМИ?

Адлия соҳаси бўйича олий маълумот олган илк ўзбек адвокати ва биринчи ҳарбий нозир бўлган бу инсон 1909 йил 29 май санасида Саратов шаҳрида туриб, бир улугъ ёзувчига мактуб йўллади. У ким ва мактубнинг мазмуни нимадан иборат эди?

Жавоб: тараккилийларар ўбайдилла Хўжаев 23 ёшда Лев Толстойга ёзган мактуби-ининг «ёвузлик биланга жавоб бермас-ёвузлик биланга жавоб бермас-лик ҳақидаги илтиҳотлар-қир-мулоҳазалар» деган

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

Регби-15 бўйича Ўзбекистон чемпионати қандай якунланди?

VATANPARVAR

Муассис:

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
МУДОФАА
ВАЗИРЛИГИ

www.mudofaa.uz

Бош муҳаррир

вазифасини вақтинча бажарувчи подполковник Тўлқин Жуманазаров

Навбатчи:

Дилшод Рўзиқулов

Саҳифаловчилар:

лейтенант Рамиз Валиев
Нодирабегим Валиева

Мусахҳиҳлар:

Зебо Сариева
Сайёра Мелиқўзиева
Муаттар Мелиева

Телефонлар:

котибият: (71) 260-36-50
бухгалтерия: (71) 260-35-20
юримдик бўлим: (71) 269-88-91
факс: (71) 260-32-29

ISSN 2010-5541

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. Мудофаа вазирлиги Ахборот ва оммавий коммуникациялар департаменти – «Ватанпарвар» Бирлашган таҳририятининг компьютер марказида саҳифаланди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2008 йил 6 июнда 0535 рақами билан рўйхатга олинган.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Буюртма: г-1262.
Ҳажми: 6 босма табоқ.
Бичими: А3.
Адади: 30 244 нусха.
Босишга топшириш вақти: 14:00.
Топширилди: 14:30.

Газета жума куни чиқади. Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

Нашр кўрсаткичи: 114.
Баҳоси: келишилган нарҳда.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент ш. Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

123456

Манзилимиз:
100164, Тошкент,
Университет кўчаси, 1-уй.